

REPRODUKTÍV IMMUNOLÓGIA

DR VÉGH JUDIT

Semmelweis Egyetem

Reumatológiai és Immunológiai Klinika

Klinikai Immunológia és allergológia

szakvizsga előkészítő tanfolyam

Elmélet

2025.03.18.

AZ IMMUNOLÓGIAI PARADOXON

- magzat – semiallograft
- tolerancia kialakítása

CÉL :

- a magzat tolerálása +
- a fejlődés biztosítása +
- a magzat védelme +
- anyai szervezet védelmének biztosítása

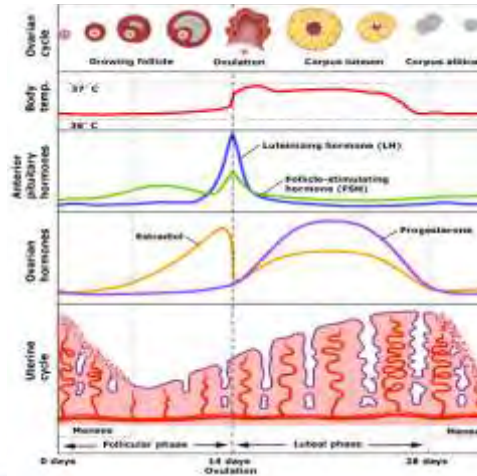

terhesség megmaradása érdekében
komplex immunológiai változások

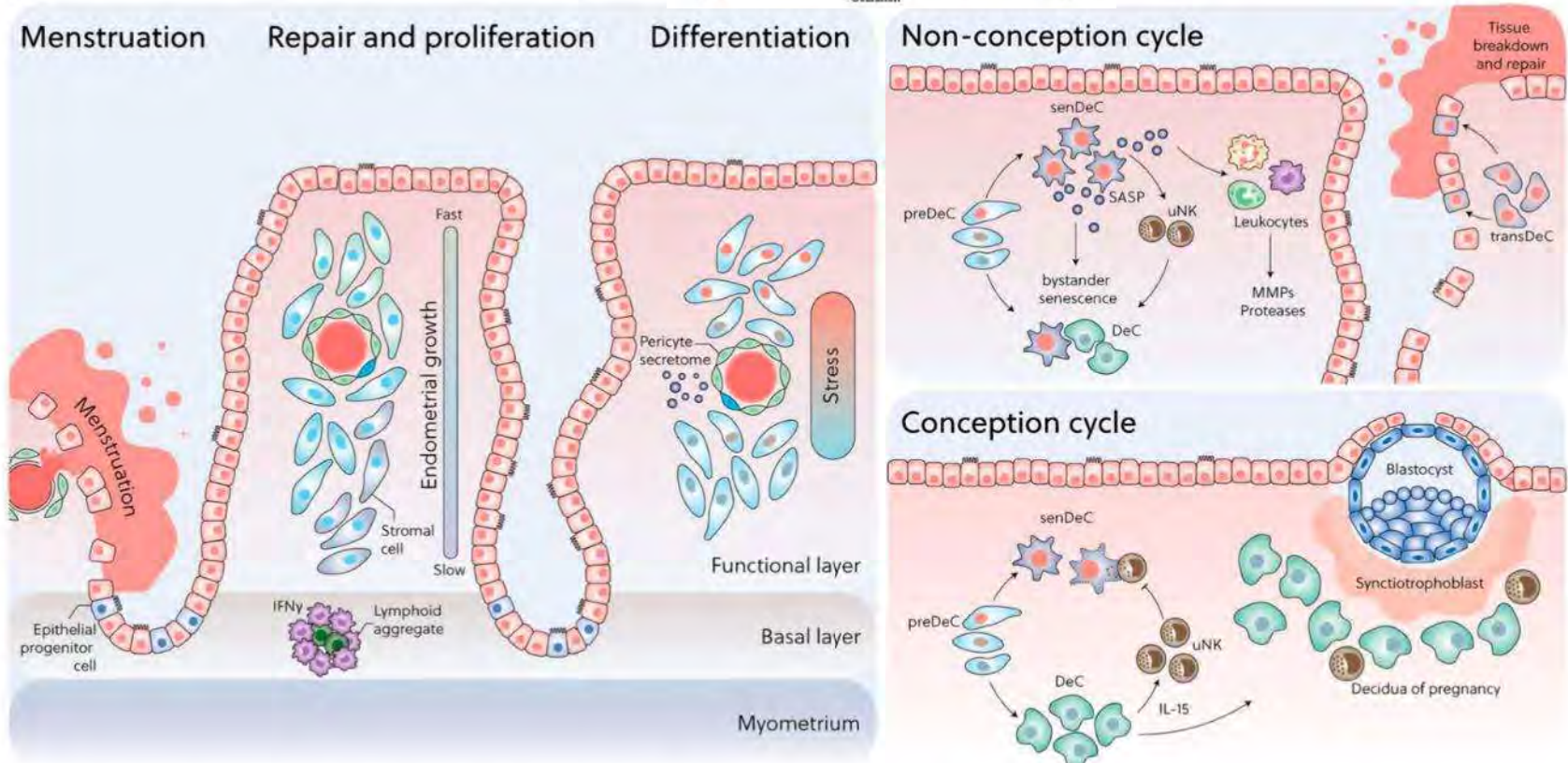

A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

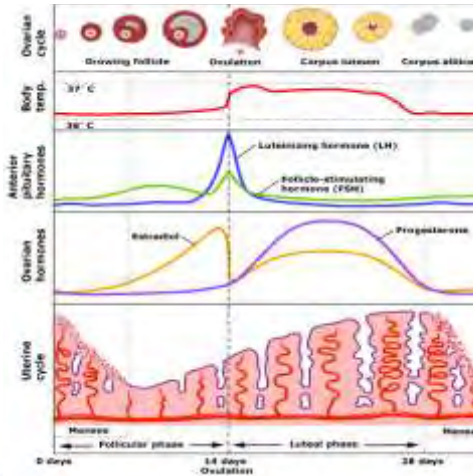

Az endometrium minden hónapban felkészül az embrió befogadására

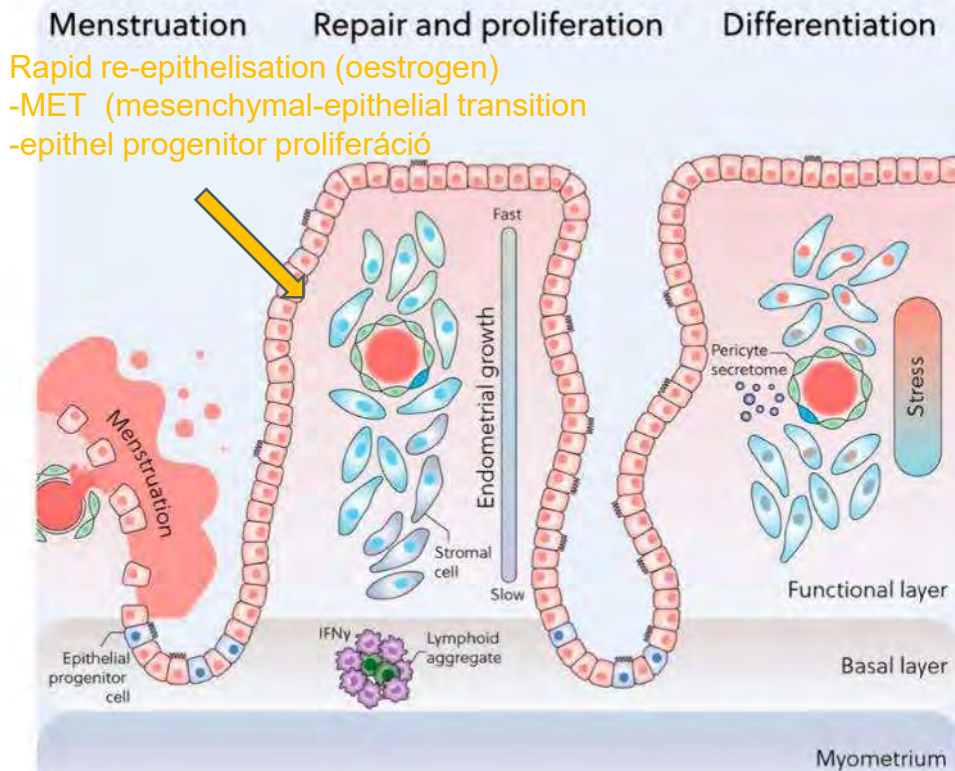

A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

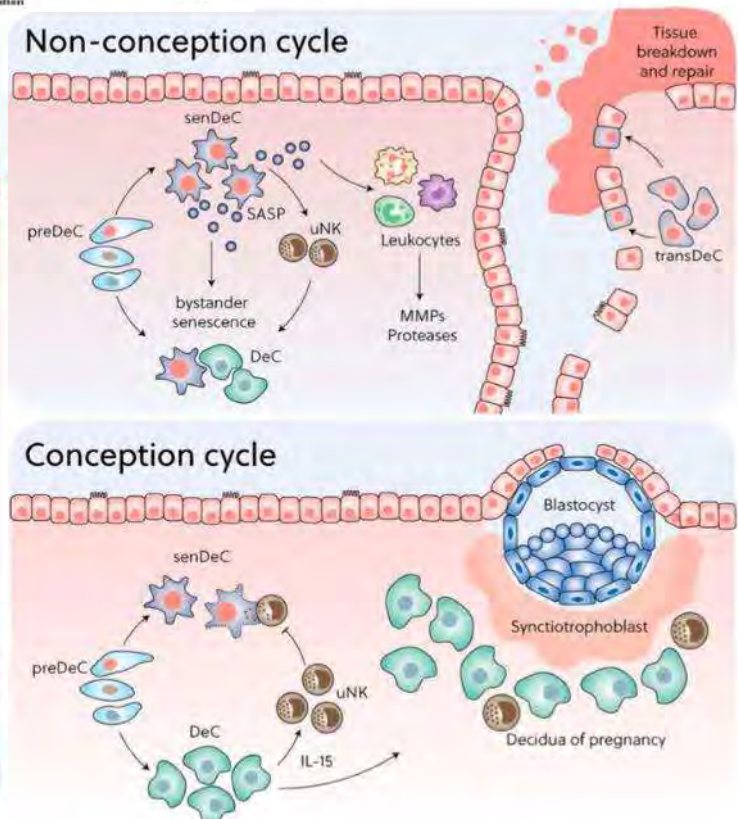
CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

A

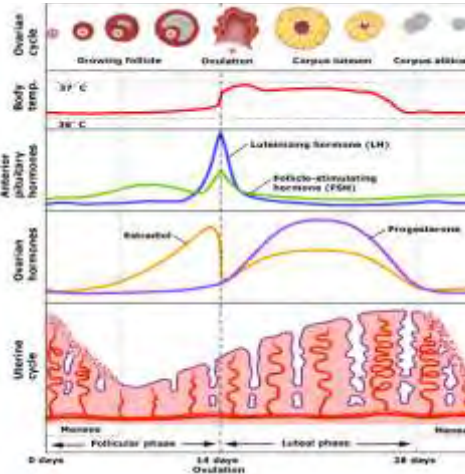

Rapid re-epithelisation (oestrogen)
-MET (mesenchymal-epithelial transition)
-epithel progenitor proliferáció

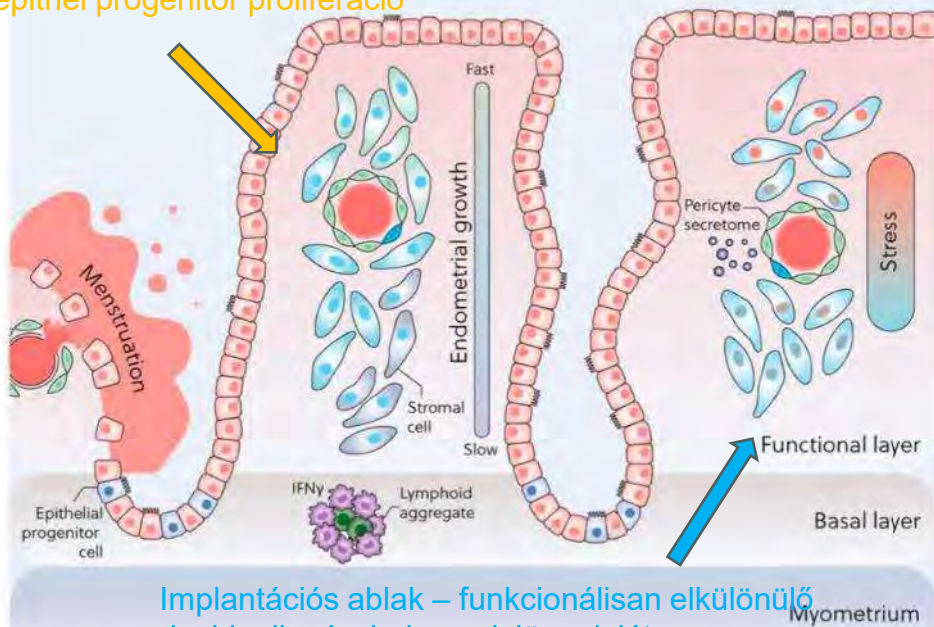
A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

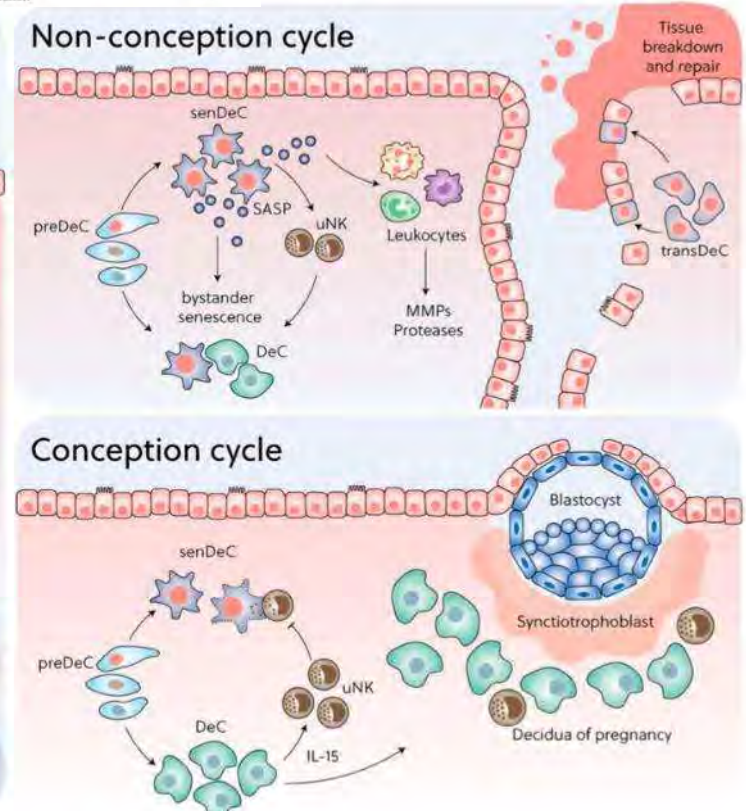

A

Menstruation Repair and proliferation Differentiation
 Rapid re-epithelisation (oestrogen)
 -MET (mesenchymal-epithelial transition)
 -epithel progenitor proliferáció

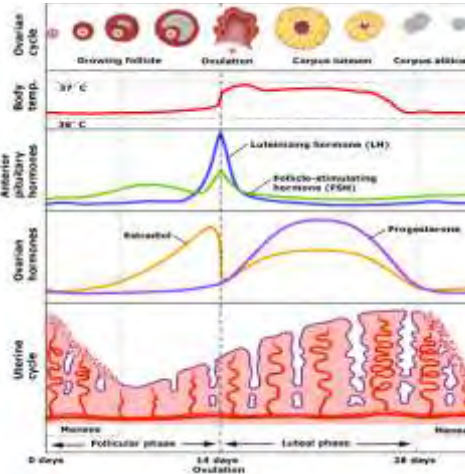
Implantációs ablak – funkcionálisan elkülönülő decidualis részhalmozatok jönnek létre

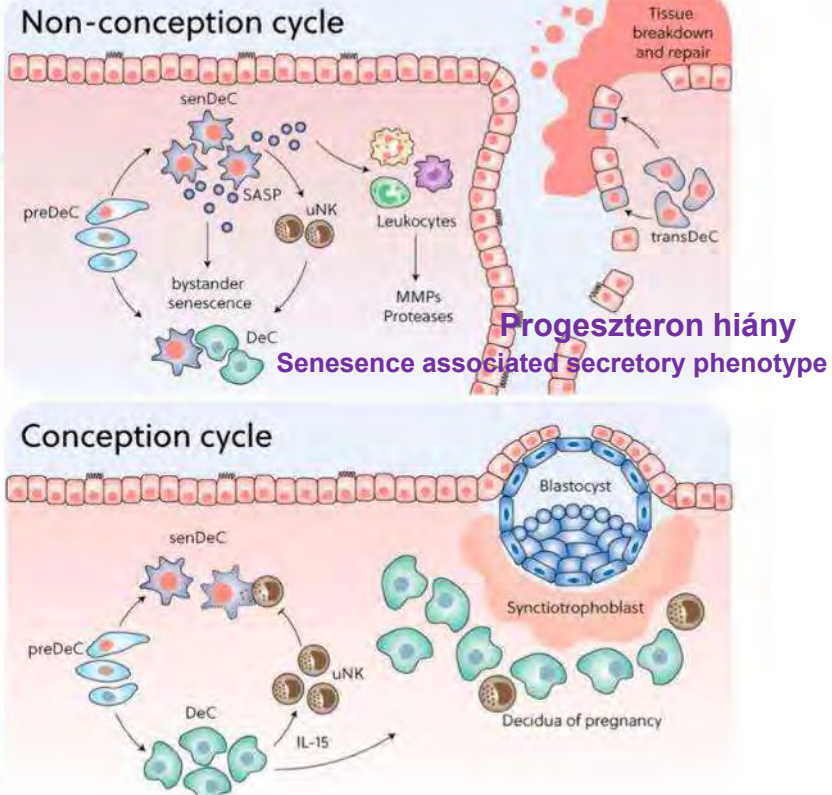
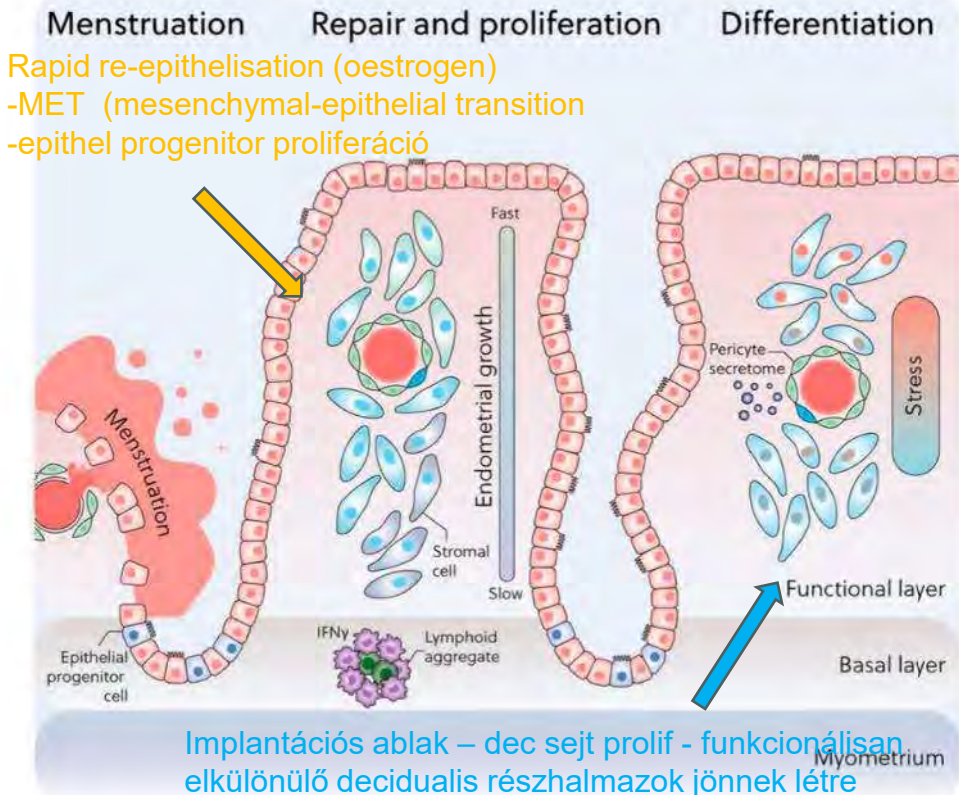
A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

Dec – proinflam.,
 progeszteronfüggő,
 terhesség
SenDec – öregedő,
 progeszteron rezisztens,
 szövetek lebomlása

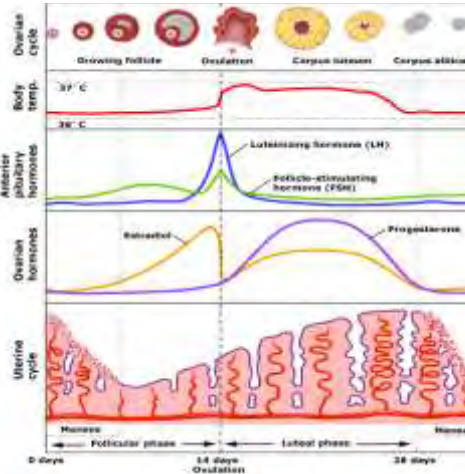
A

Progeszteron hiány
 Senescence associated secretory phenotype

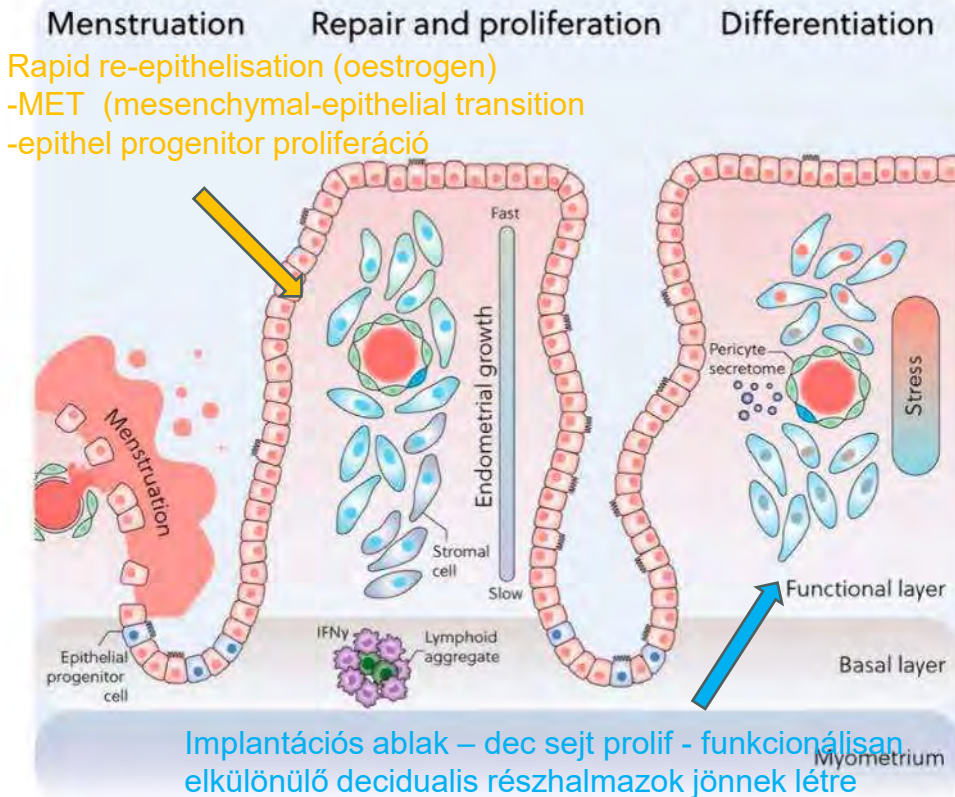
A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

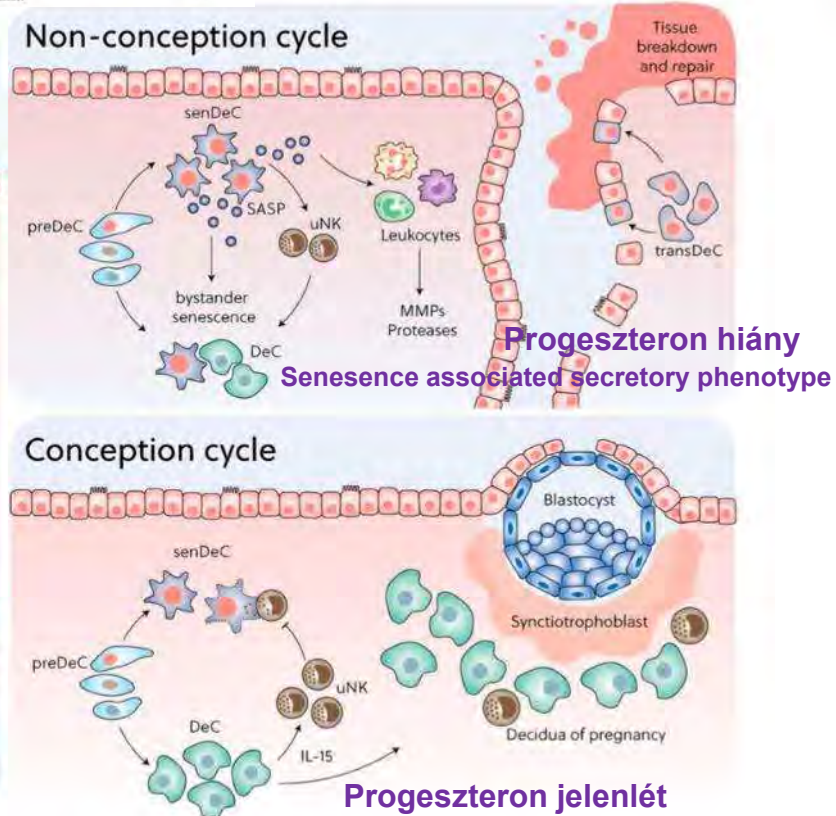
Dec – proinflam.,
 progeszteronfüggő,
 terhesség
SenDec – öregedő,
 progeszteron rezisztens,
 szövetek lebomlása

A

Rapid re-epithelisation (oestrogen)
 -MET (mesenchymal-epithelial transition)
 -epithel progenitor proliferáció

Implantációs ablak – dec sejt prolif - funkcionálisan
 elkülönülő decidualis részhalmozok jönnek létre

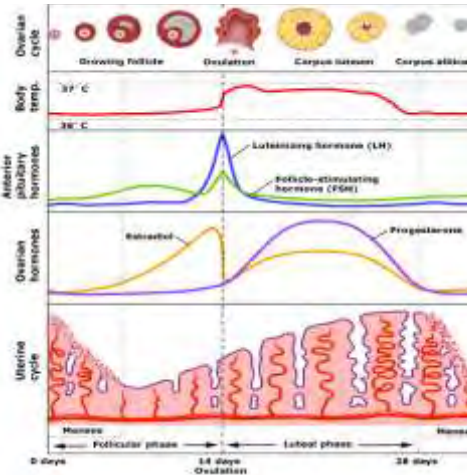
Progeszteron hiány
 Senescence associated secretory phenotype

Progeszteron jelenlét

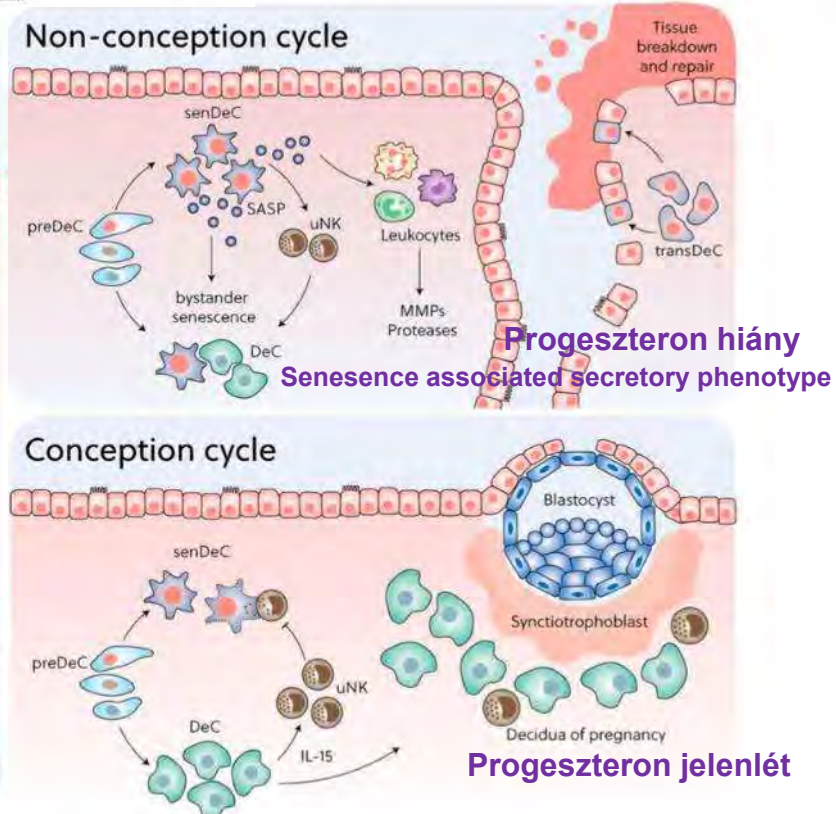
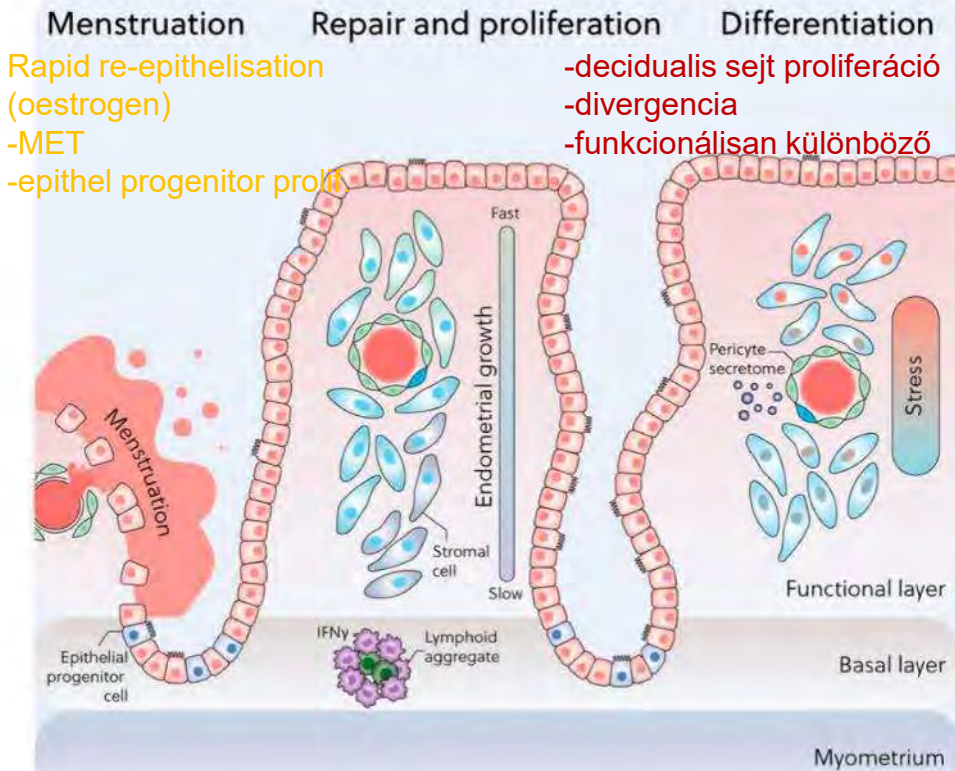
A HORMONSZINTEK ÉS AZ IMMUNRENDSZER

CIKLIKUS VÁLTOZÁSA

Dec – proinflam.,
 progeszteronfüggő,
 terhesség
SenDec – öregedő,
 progeszteron rezisztens,
 szövetek lebomlása

A

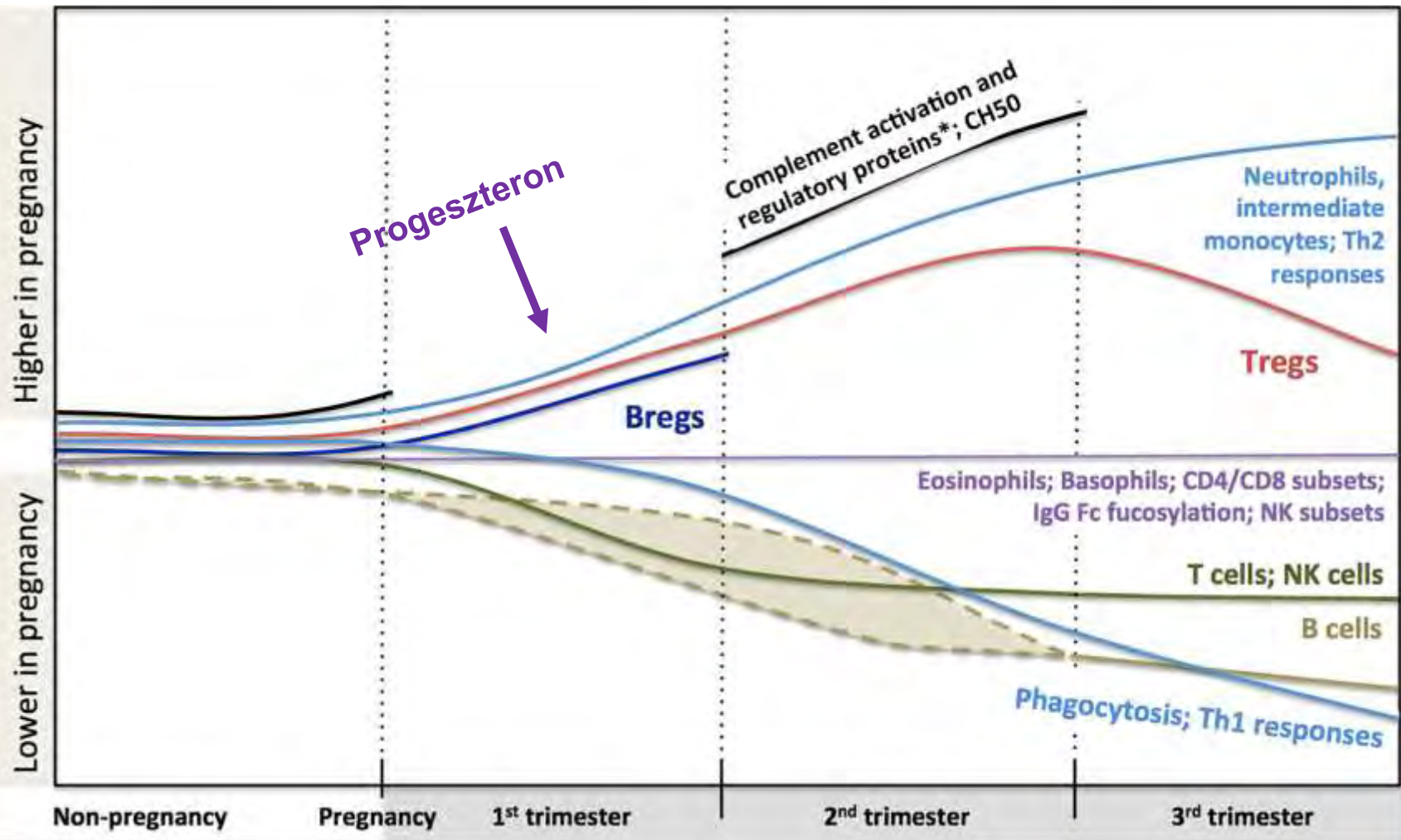
Maternal Immunological Adaptation During Normal Pregnancy

Bahaa Abu-Raya^{1,2,3,4†}, Christina Michalski^{2,3,4†}, Manish Sadarangani^{1,2,3,4} and Pascal M. Lavoie^{2,3,4}

frontiers
in Immunology

REVIEW
published: 07 October 2020
doi: 10.3389/fimm.2020.075107

AZ ANYAI IMMUNRENDSZER VÁLTOZÁSA

MAGZATI ANTIGÉNEK BEMUTATÁSA

MAGZATI ANTIGEN

BEMUTATÁS (TROPHOBLAST)

Magzati oldal

Anyai oldal

HLA-G

NK

HLA-E

T

γ/δ T

B

Antigén bemutatás

Felismerés
Effector mech.

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

MAGZATI ANTIGEN

BEMUTATÁS (TROPHOBLAST)

B

Th

**BLOKKOLÓ
ANTITEST**

TH1/TH2 EGYENSÚLY

**PROGESTERONE RECEPTOR
 γ/δ VAGY CD8+ SEJTEKBEN**

PROGESTERONE

PIBF

ALACSONY NK AKTIVITÁS

Magzati oldal

Anyai oldal

HLA-G
HLA-E

NK
T
 γ/δ T
B

Antigén bemutatás

Felismerés
Effector mech.

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

MAGZATI ANTIGEN

BEMUTATÁS (TROPHOBLAST)

Magzati oldal

Anyai oldal

HLA-G
HLA-E

NK
T
 γ/δ T
B

Antigén bemutatás

Felismerés
Effector mech.

B

Th

**BLOKKOLÓ
ANTITEST**

TH1/TH2 EGYENSÚLY

**PROGESTERONE RECEPTOR
 γ/δ VAGY CD8+ SEJTEKBEN**

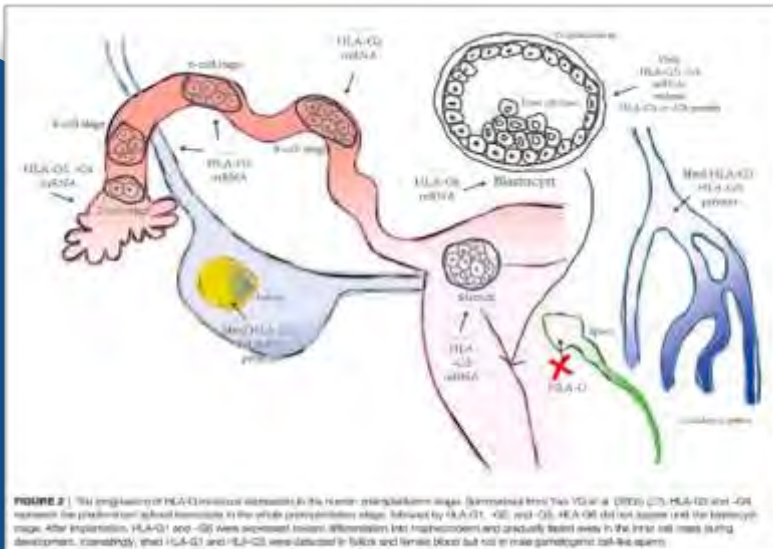
PROGESTERONE

PIBF

ALACSONY NK AKTIVITÁS

MAGZATI ANTIGÉNEK BEMUTATÁSA

FIGURE 2 | The expression of HLA-G is localized exclusively to the human syncytiotrophoblast layer. (Reprinted from Yao YG et al. (2005) HLA-G: HLA class II-like receptor for paternal/ maternal tolerance in the viable primate/placental edge. Induced by HLA-DP, -DQ, and -G5. HLA-G is not found in the chorionic edge. After implantation, HLA-G1 and -G5 are expressed in the differentiating trophoblasts and gradually shed away in the fetal cell mass during development. Interestingly, HLA-G1 and -G5 were detected in fetal and female blood but not in male placental cell-free serum.)

-a magzat a trophoblast sejtek által védve indul fejlődésnek

-a trophoblast sejtek MHC I, II-t nem expr.

felszínükön: HLA - C, E, F, G expresszálódik

-HLA-G : kulcsszerep a tolerancia kialakításában

TABLE 2 | Overview of receptors for HLA-G and their interactional role.

Receptors	Immune cell type	Interactional role
IL2	T cell	Inhibition of proliferation, cytotoxicity, chemotaxis and cytotoxicity; Inhibition of IFN- γ secretion of γ T cells; Induction of Trags and Th2-type cytokine;
	B cell	Induction of IL-10, IL-4 and TGF- β secretion
	NK cell	Inhibition of proliferation, chemotaxis and Ig secretion; Inhibition of cytotoxicity and chemotaxis; Inhibition of MICA/ NK2D2 activation; Inhibition of IFN- γ secretion
	dendritic cell	Inhibition of maturation; Induction of tolerogenic DC and energy and suppressor T cell;
	IL-10-differentiated DC	Induction of IL-10 and TGF- β secretion
	myeloid-derived suppressor cell	Induction of Trags
IL4	macrophage	M2 bias;
	dendritic cell	Induction of IL-10, IL-4 and TGF- β secretion; Inhibition of maturation;
	IL-10-differentiated DC	Induction of tolerogenic DC and energy and suppressor T cell
	myeloid-derived suppressor cell	Induction of Trags
KIR2DL4	macrophage	M2 bias;
	Neutrophils	Deviation of APC to tolerogenic phenotype
CD8	NK cell	Inhibition of reactive oxygen species production and phagocytosis; Induction of transcytosis, apoptosis and active Akt pathway; Induction of protective factors secretion; Induction of TNF- α , INF- γ , IL-10 and IL-1 β secretion;
	CD8+T cell	Inhibition of killing targeted cell
CD180	Endothelial cell	Inhibition of proliferation, chemotaxis and cytotoxicity; Inhibition of IFN- γ secretion
		Angiogenesis

Table 1. Expression of HLA class I and II molecules at feto-maternal interface.

	HLA-A, -B	HLA-C	HLA-G	HLA-E	HLA-DP	HLA-DQ	HLA-DR
Fetal tissues ¹	+	+	-	+	+	+	+
ST ²	-	-	-	-	-	-	-
VT	-	-	-	-	-	-	-
EVT	-	+	+	+	-	-	-

¹ no direct contact with maternal blood and tissues. ² direct contact with maternal blood and tissues. ST: syncytiotrophoblast; VT: villous trophoblast; EVT: extravillous trophoblast.

MAGZATI ANTIGÉNEK BEMUTATÁSA

•Review Article Published: 03 October 2022

[Ashley Moffett](#) & [Norman Shreeve](#) : Local immune recognition of trophoblast in early human pregnancy: controversies and questions. *Nature Reviews Immunology* volume 23, pages 222–235 (2023)

Trophoblaston Magzati HLA-C, -E, -F, -G
 HLA-C – legkevesebb szerep a rejectioban
 nem polimorf fehérjék – uNK sejtek ismerik fel KIR révén
 (killer immunglobulin like receptor)

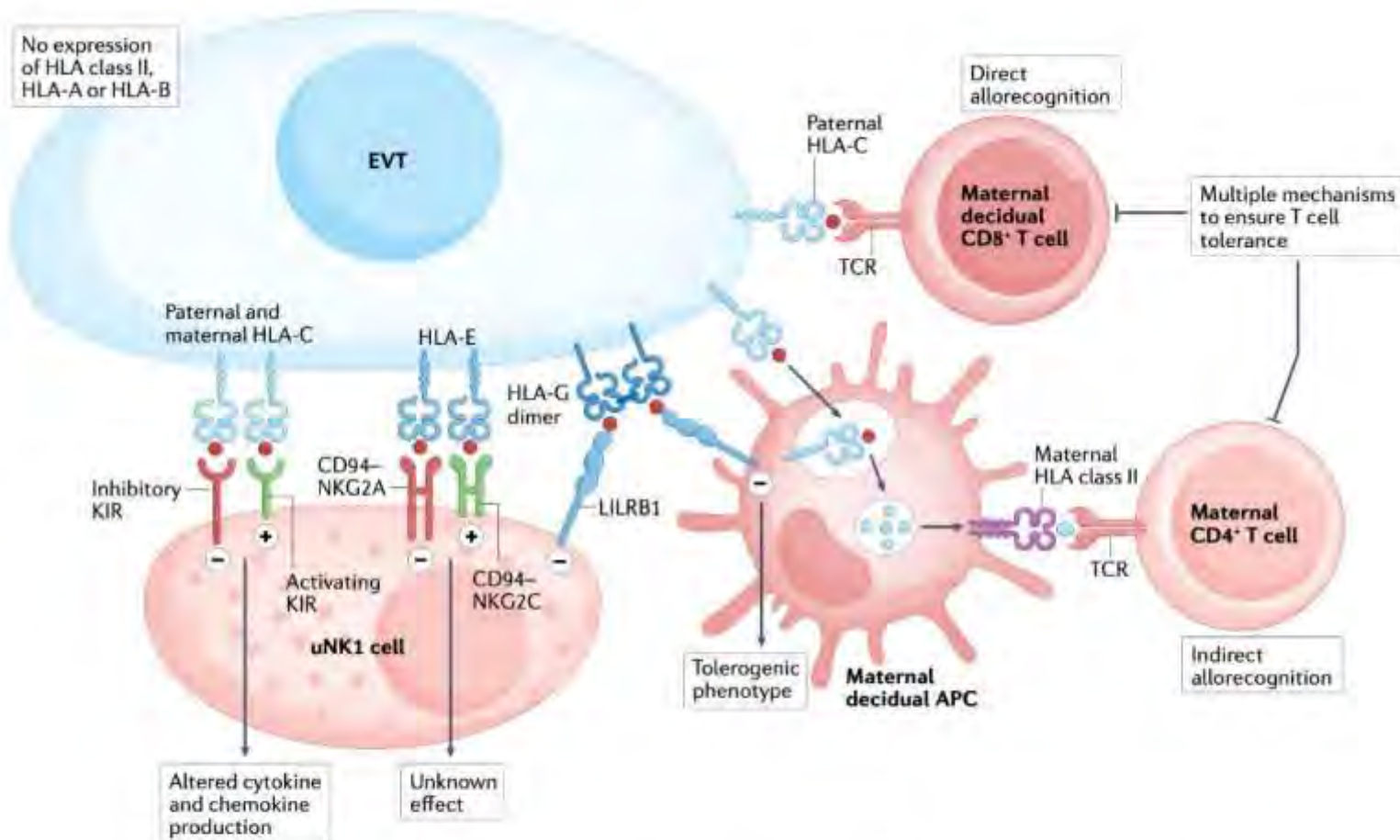

Fig. 3 | Interactions of HLA class I molecules expressed by extravillous trophoblasts with maternal immune cells. Inhibitory CD94-NKG2A or activating CD94-NKG2C receptors on uNK

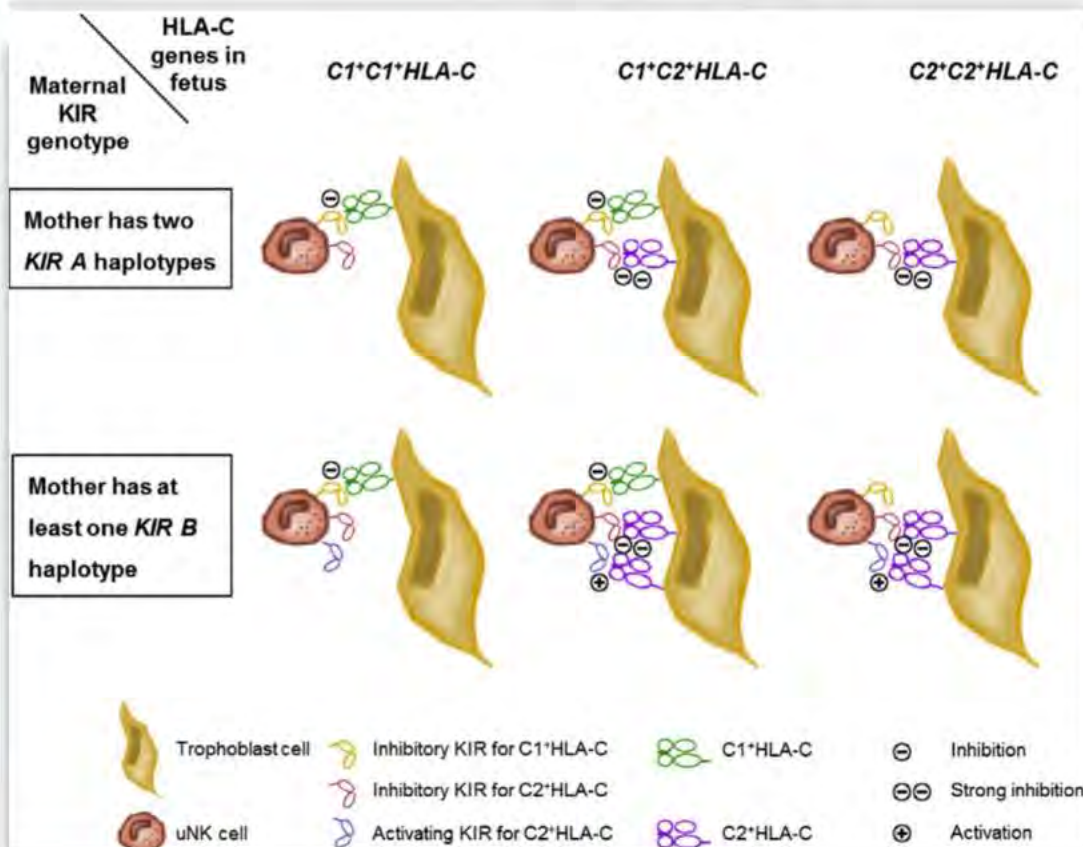
Maternal allo-recognition of the fetus

Ashley Moffett, M.D.,^{a,b} Olympe Chazara, Ph.D.,^{a,b} and Francesco Colucci, Ph.D.^{b,c}

^aDepartment of Pathology, ^bCentre for Trophoblast Research, and ^cDepartment of Obstetrics & Gynaecology, University of Cambridge, Cambridge, United Kingdom

HLA-C

anyai - KIR : A/A
 apai - HLA-C : C2/C2

vetélés
 preeclampsia
 fokozott kockázat

KIR(killer immunglobulin like R)
 - uNK expresszálja

uNK

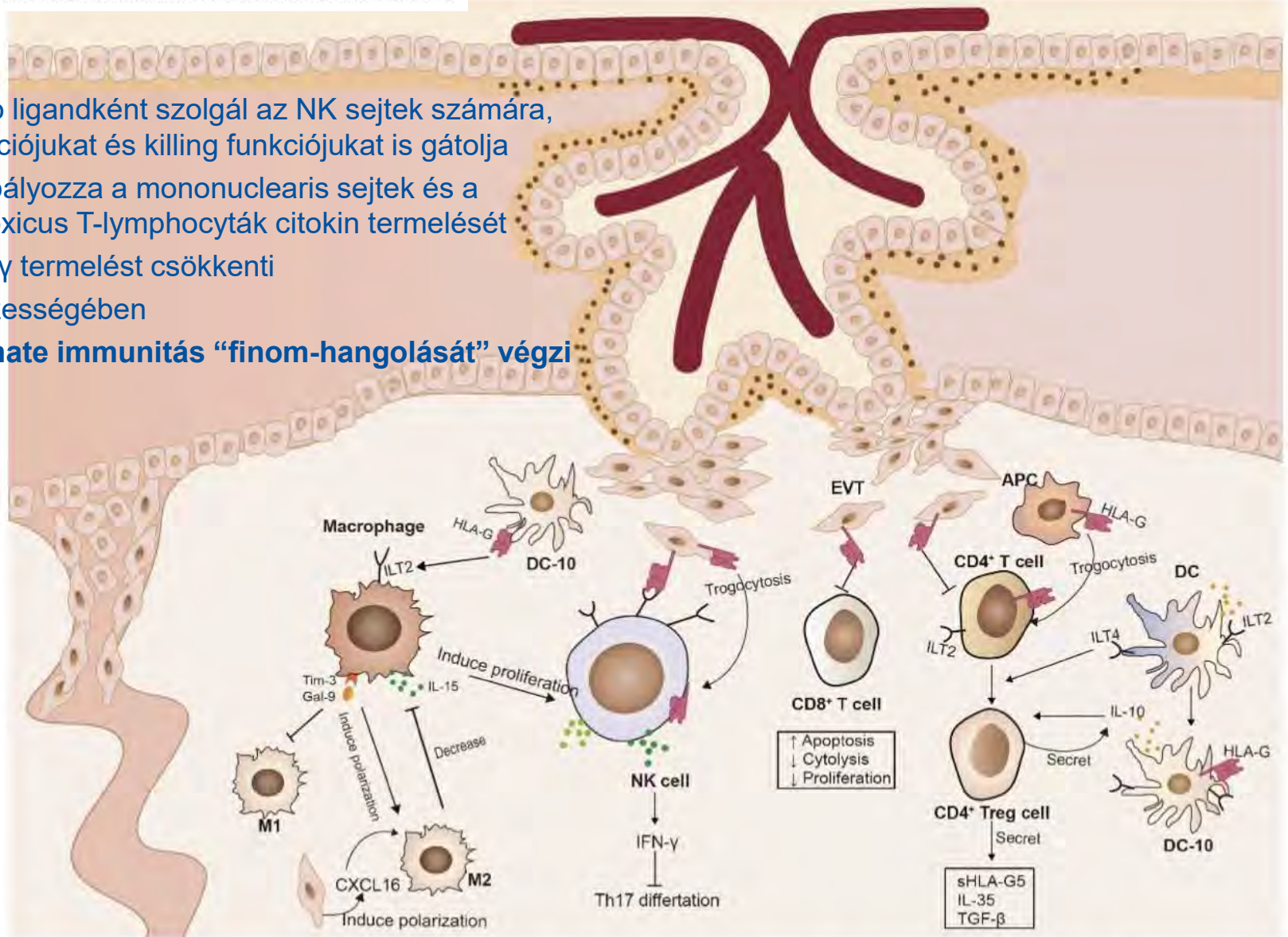
HLA-G szerepe TOLERANCIA INDUKCIÓ

Review
The Molecular Mechanisms of HLA-G Regulatory Function on Immune Cells during Early Pregnancy

Jia Mao^{1,2,3}, Ying Feng^{2,3*}, Xiaofeng Zhu^{2,3*} and Fang Ma^{1,4*}

Biomolecules 2023, 13, 1213. <https://doi.org/10.3390/biom13081213>

- gátló ligandként szolgál az NK sejtek számára, migrációjukat és killing funkciójukat is gátolja
- szabályozza a mononuclearis sejtek és a cytotoxicus T-lymphocyták citokin termelését
- IFN- γ termelést csökkenti
- összességében az innate immunitás “finom-hangolását” végzi

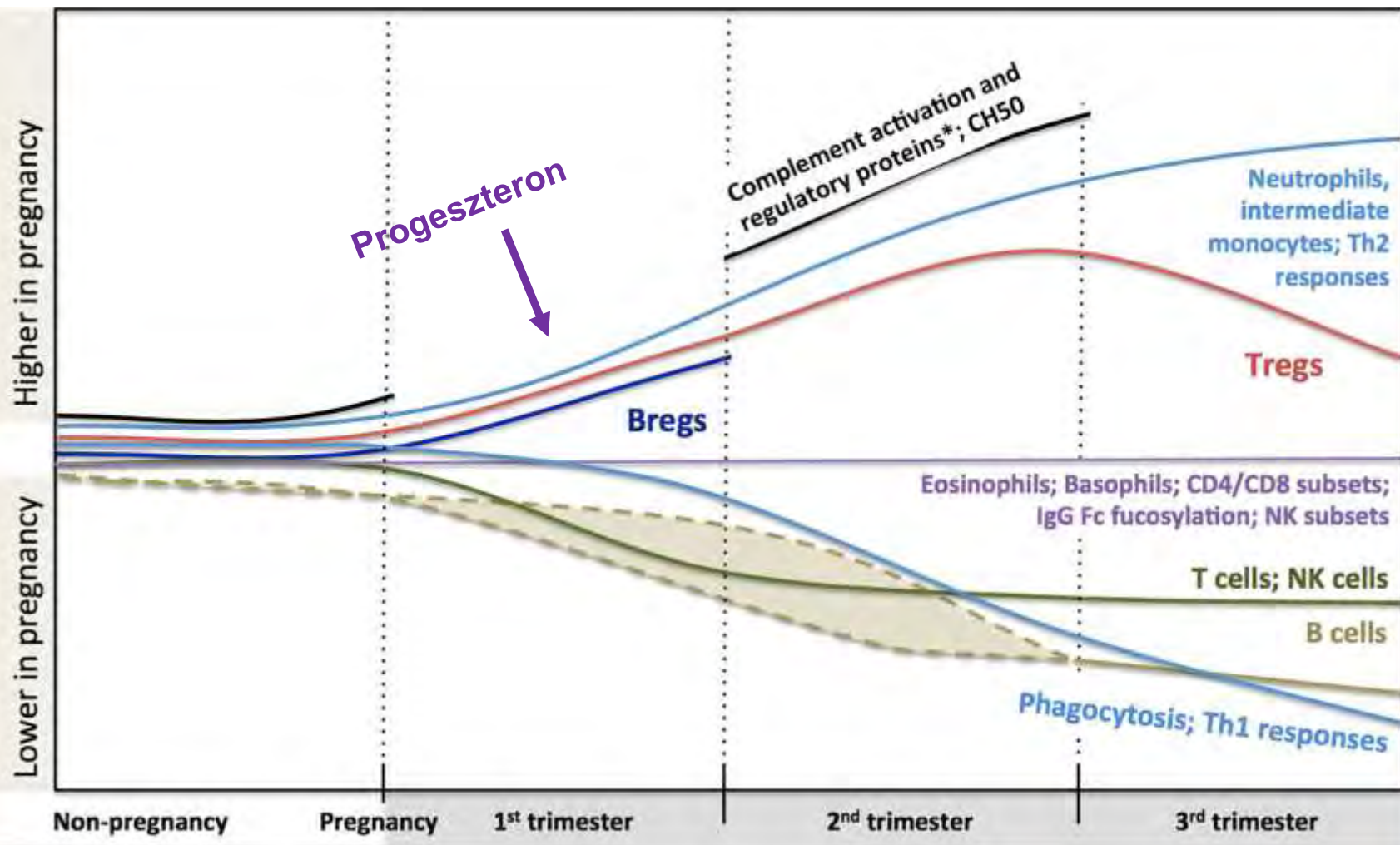
Maternal Immunological Adaptation During Normal Pregnancy

Bahaa Abu-Raya^{1,2,3,4†}, Christina Michalski^{2,3,4†}, Manish Sadarangani^{1,2,3,4} and Pascal M. Lavoie^{2,3,4}

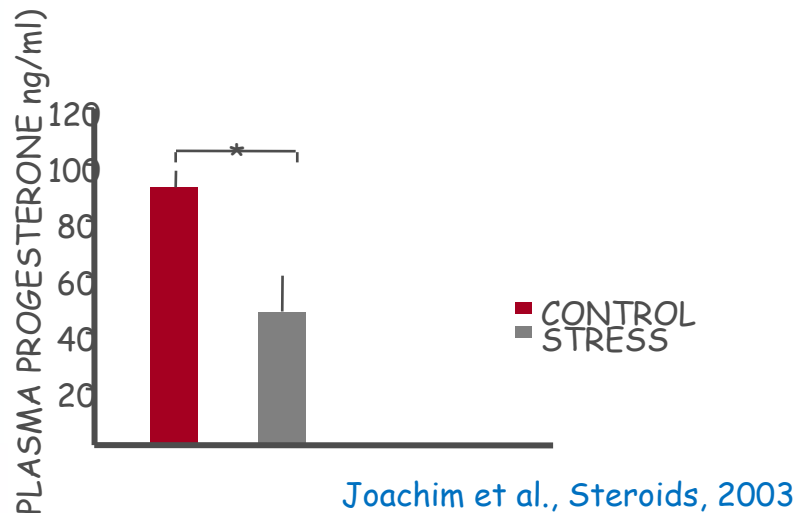
frontiers
in Immunology

REVIEW
published: 07 October 2020
doi: 10.3389/fimmu.2020.075107

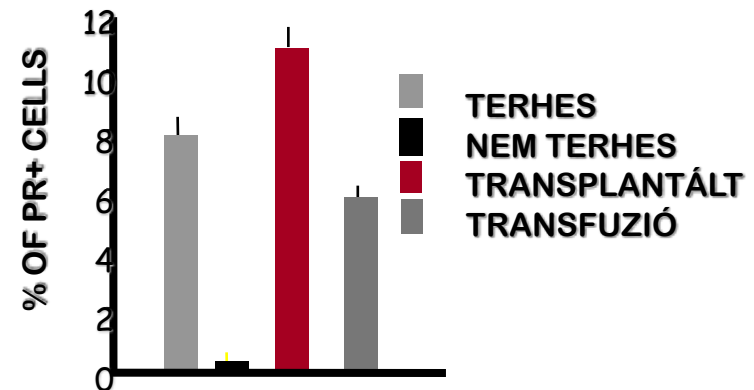
AZ ANYAI IMMUNRENDSZER VÁLTOZÁSA

A PROGESZTERON SOKRÉTŰ HATÁSSAL BÍR

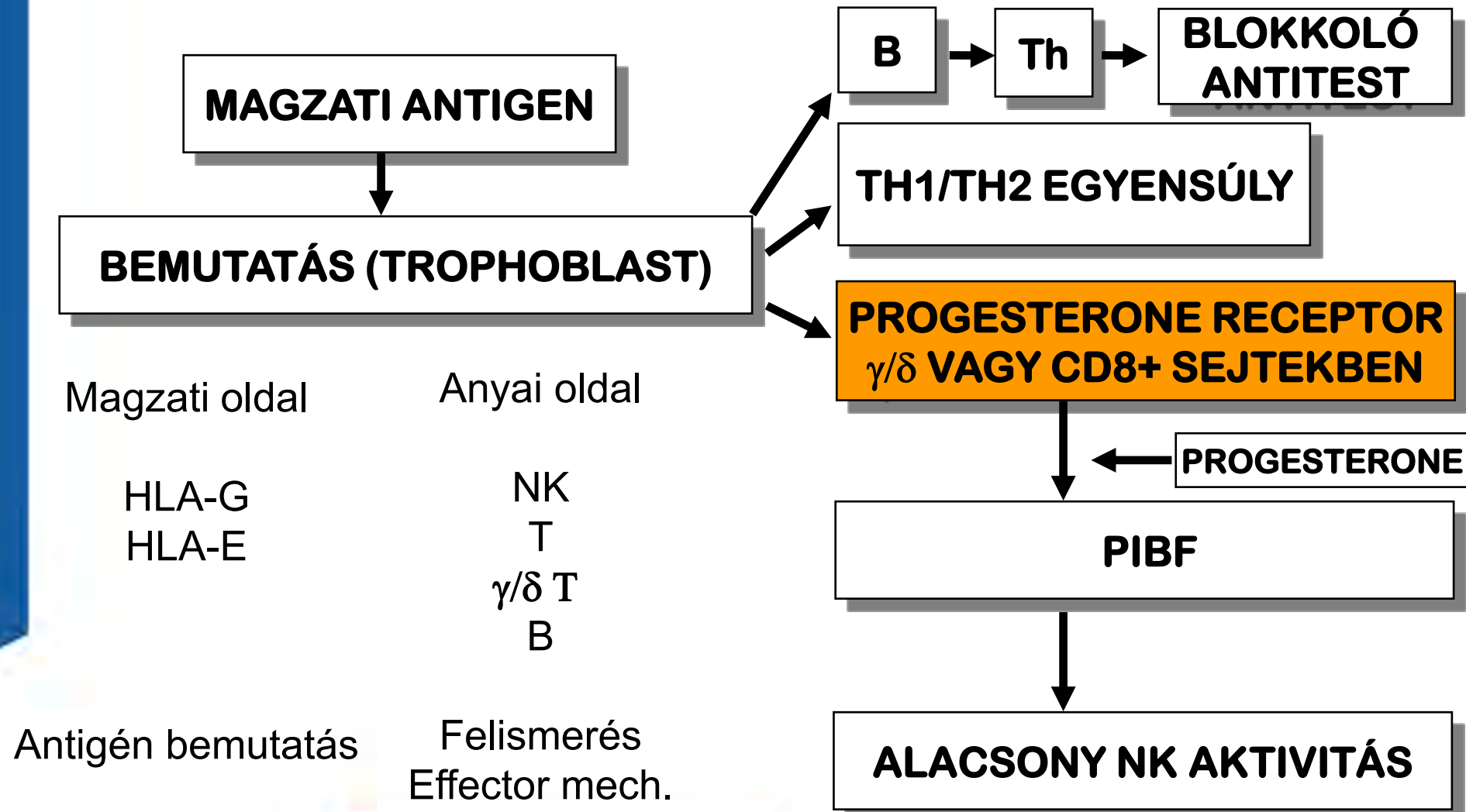
**STRESS HATÁSÁRA EGEREKBEN CSÖKKEN
A SERUM PROGESZTERON SZINT**

Prof dr Szekeres-Bartho Júlia anyagából

**IN VIVO ALLOANTIGÉN STIMULÁCIÓ
PROGESZTERON RECEPTOR EXPRESSZIÓT INDUKÁL**

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

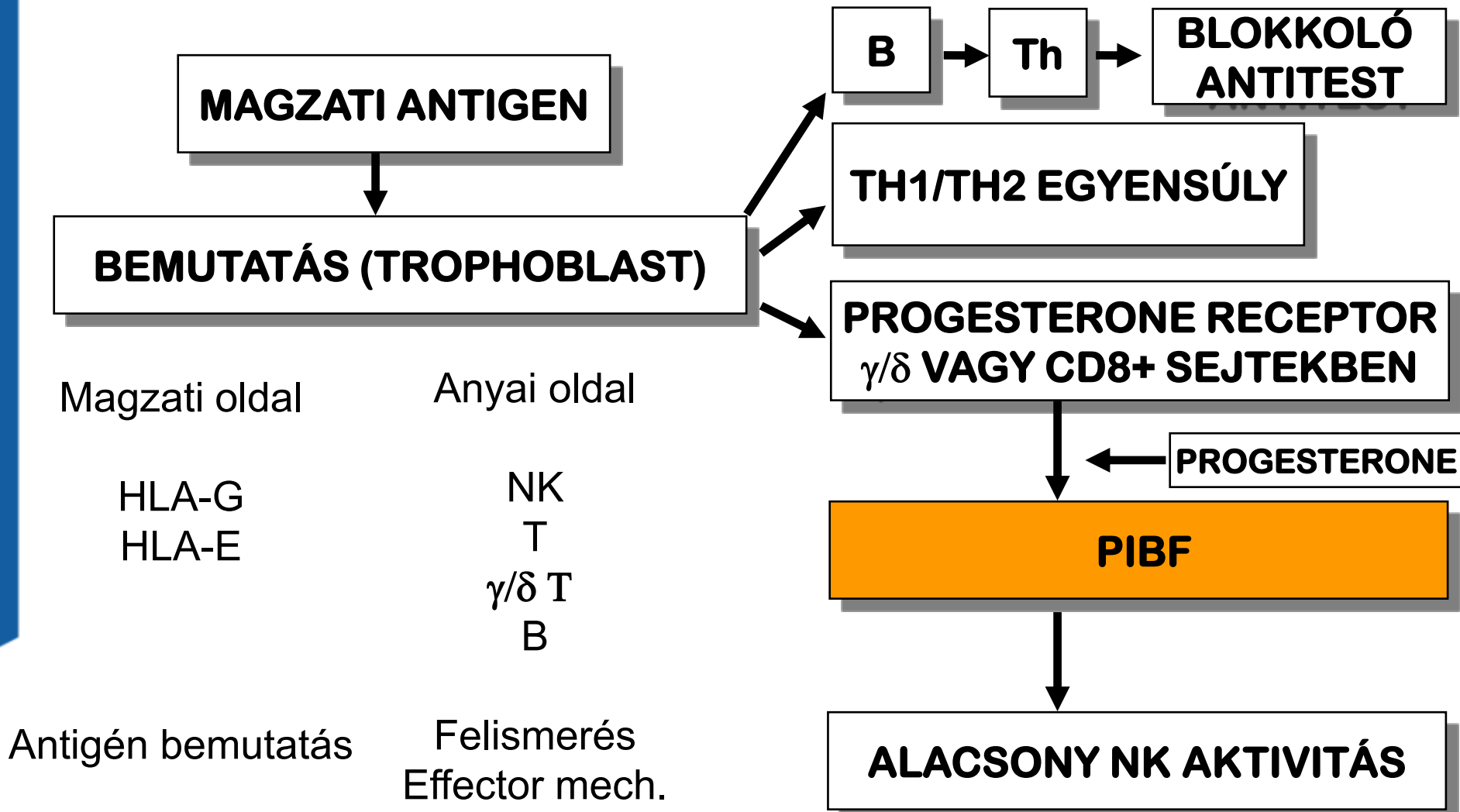

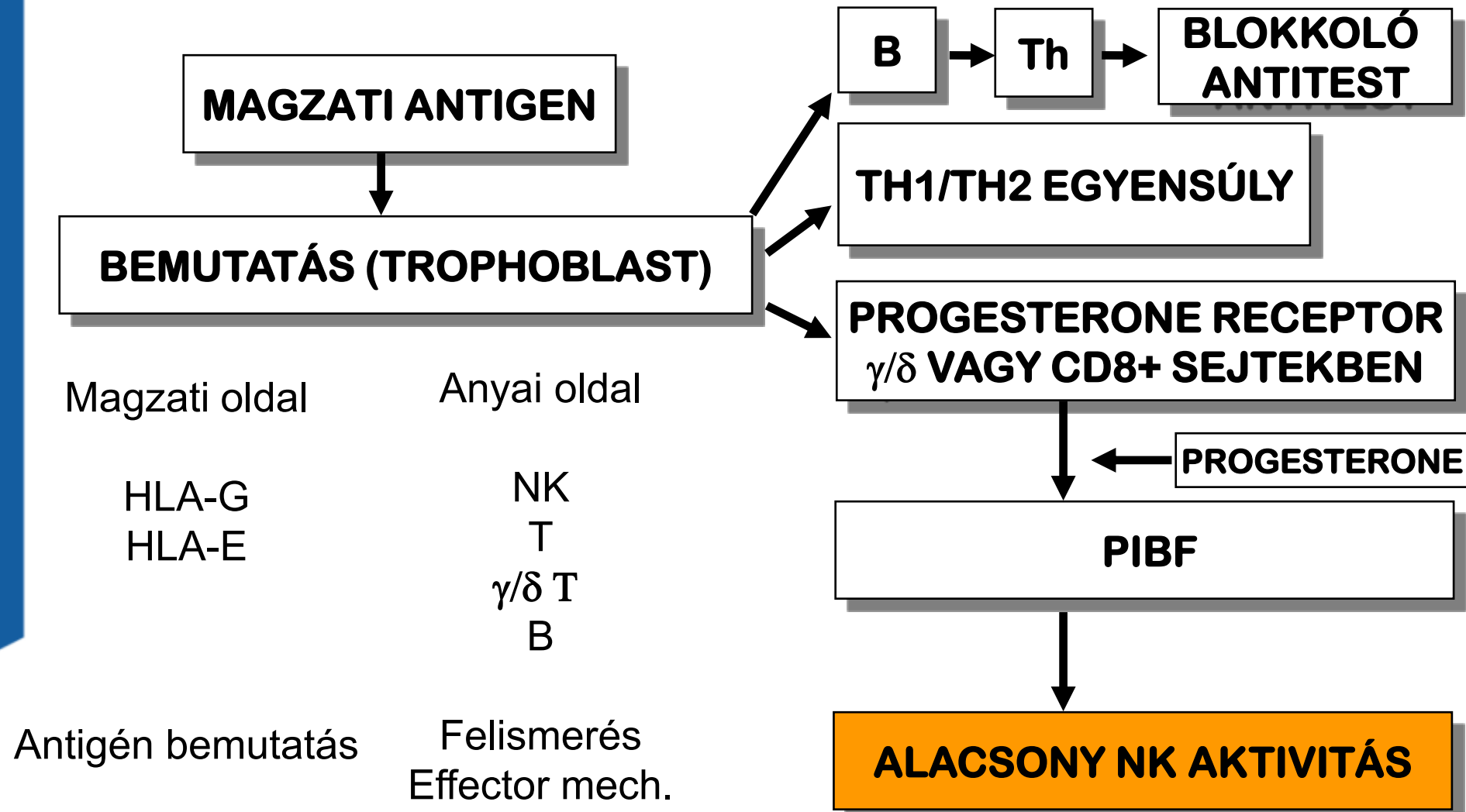
Progeszteron receptor expresszio γ/δ T sejtekben

Prof dr Szekeres-Bartho Júlia anyagából

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

- anyai lymphocytak progesteron érzékenysége megnő
- **PIBF** - progesteron indukált blockoló faktor (immunmodulátor)
- **biomarker : a terhesség életképességét mutatja**
  - egyéb biom: hCG, CA125, inhibinA, ActivinA, progeszteron
- a terhesség 7-37 hete között szintje fokozatosan emelkedik a progeszteron szinttel párhuzamosan
- hatásai :
  - **serkenti a Th2 cytokinek termelődését**
  - **csökkenti az NK sejtek aktivitását**

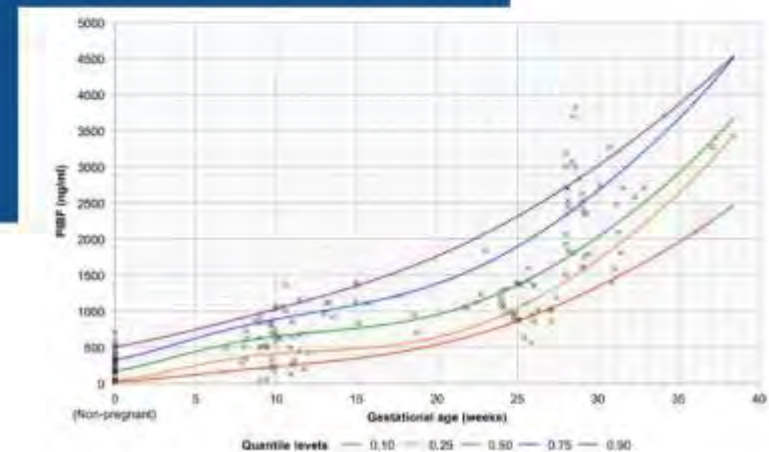
implantáció, antiabortív hatás

- **gén indukció (sejtciklus szabályozás)**

invazivitás szabályozása

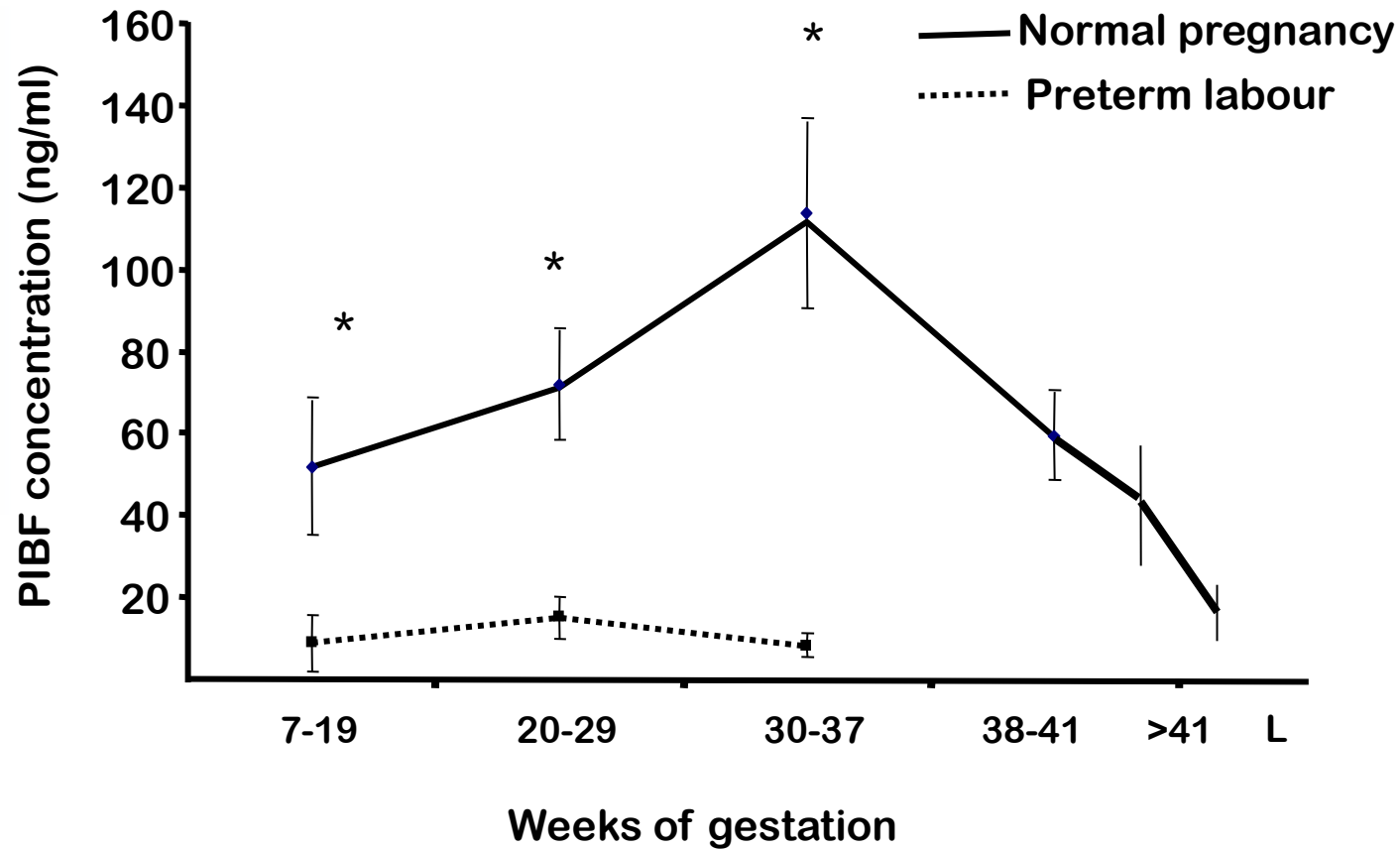
Characterisation of serum progesterone and progesterone-induced blocking factor (PIBF) levels across trimesters in healthy pregnant women

Mark Kit Lim^{1,2*}, Chee Wai Ku^{1,2}, Thiam Chye Tan¹, Yin Hao Justin Lee¹, John Carson Allen¹ & Nguen Soon Tan^{1,2*}

Figure 2. Quantile regression of progesterone-induced blocking factor (PIBF) (ng/ml) against gestational age (weeks). Individual plots represent individual data points. Plots at gestational age of 0 weeks represent data from the non-pregnant group.

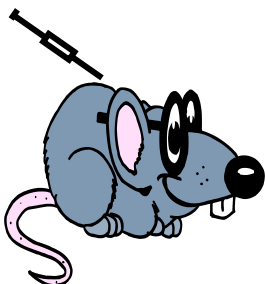
PIBF antiABORTÍV HATÁSA

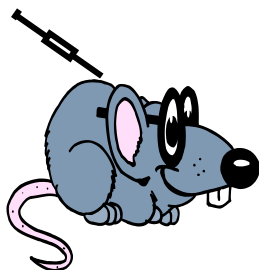
PIBF antiABORTÍV HATÁSA

RU-486

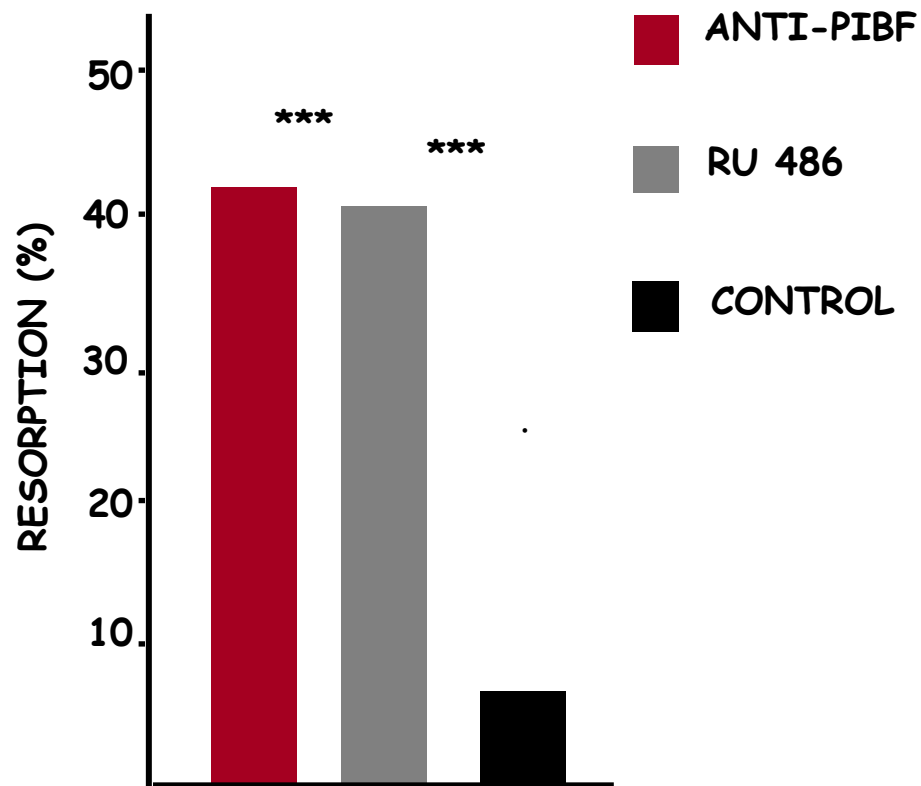

GÁTOLJA A PIBF
TERMELÉST

ANTI-PIBF

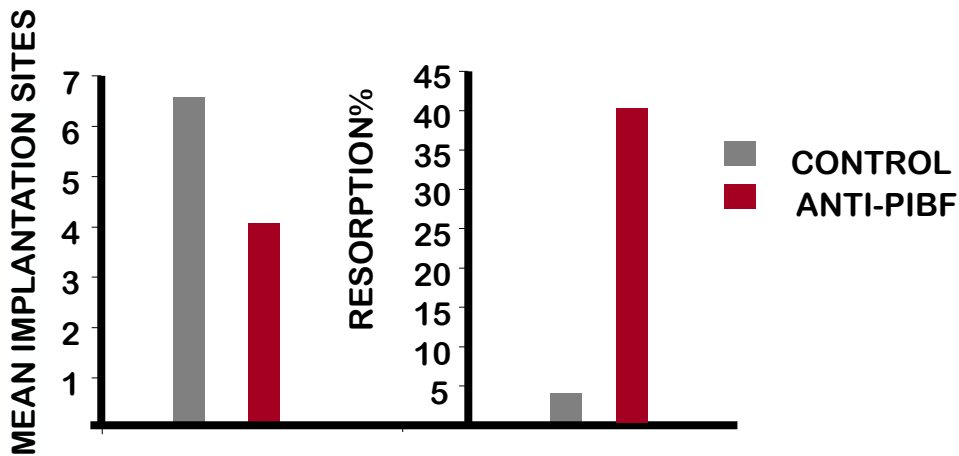

NEUTRALIZÁLJA A PIBF
BIOLÓGIAI AKTIVITÁSÁT

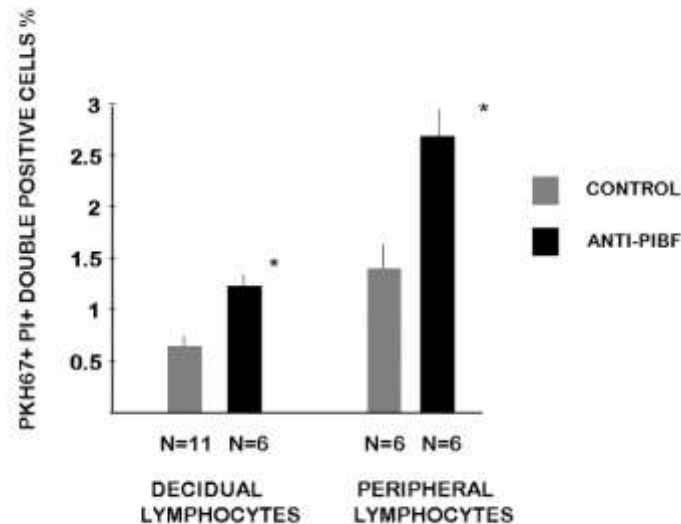

Prof dr Szekeres-Bartho Júlia anyagából

A PIBF HIÁNYA A PERI-IMPLANTÁCIÓS IDŐSZAKBAN

CSÖKKENT IMPLANTÁCIÓS ARÁNYT
ÉS
FOKOZOTT MAGZATI VESZTESÉGET
OKOZ

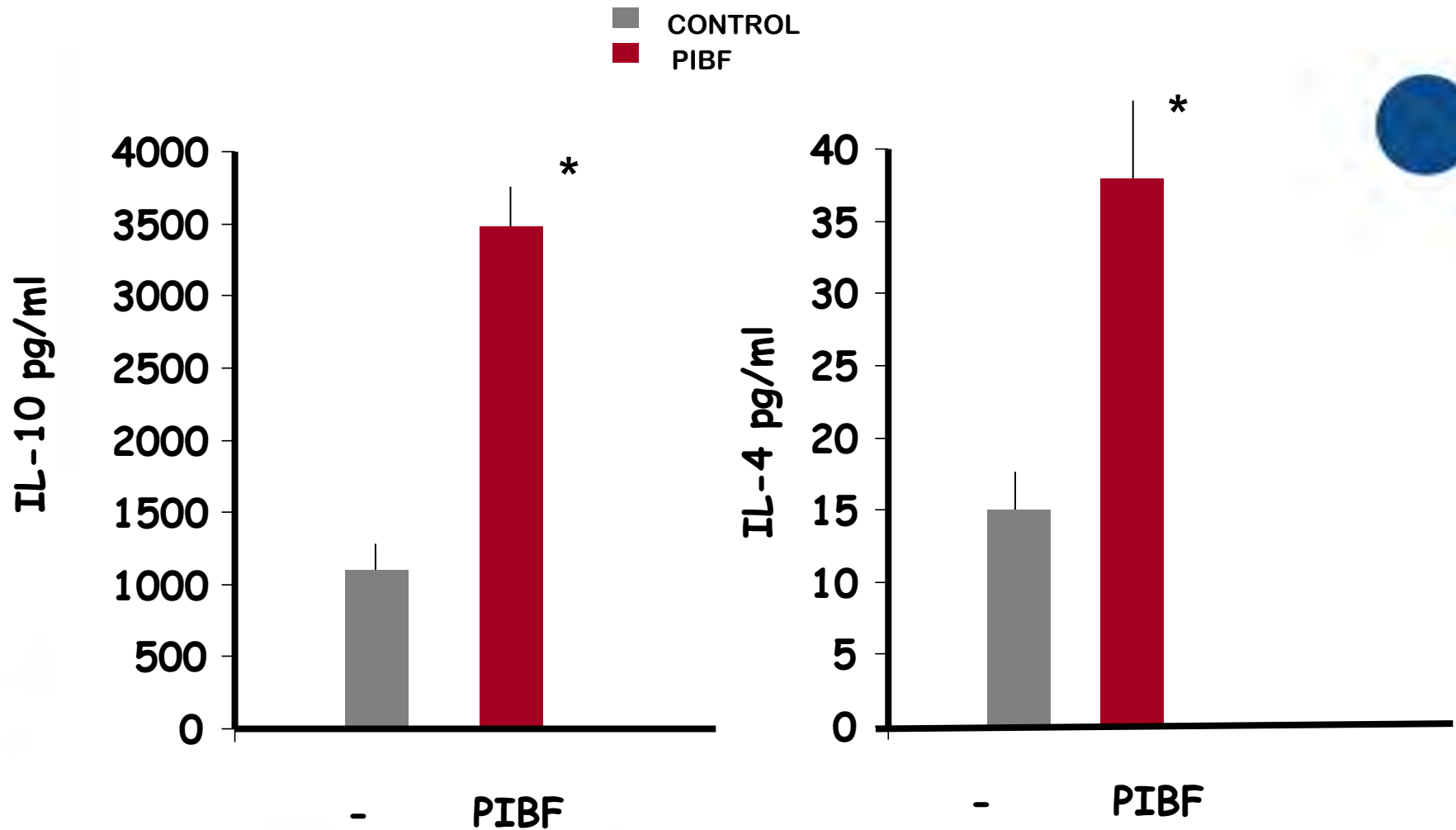

EGEREK DECIDUÁLIS- ÉS
PERIFÉRIÁS NK
AKTIVÍTÁSA
SZIGNIFIKÁNSAN
MAGASABB A
KONTROLLOKÉNÁL

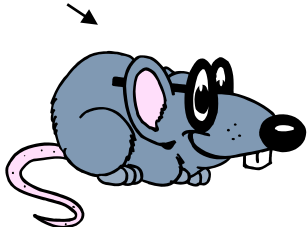
CSABAI ET AL.

Prof dr Szekeres-Bartho Júlia anyagából

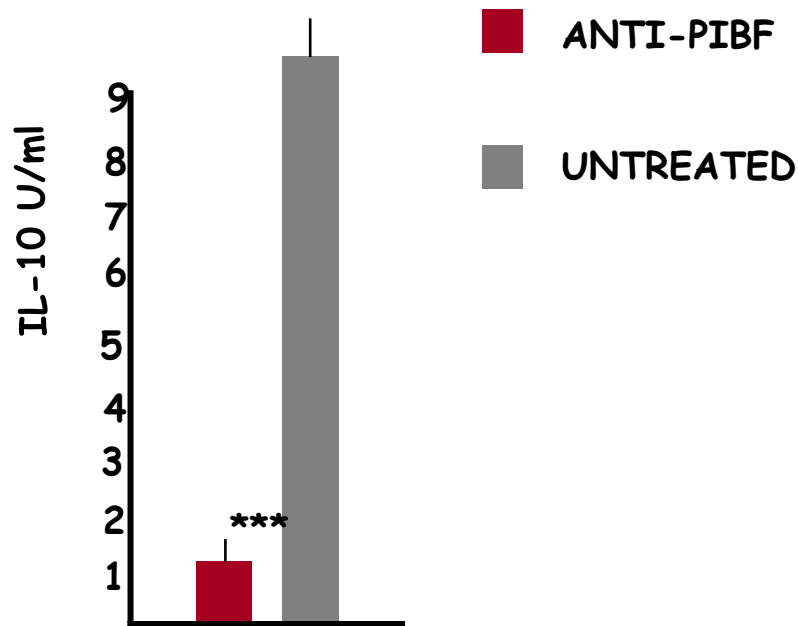
PIBF TH2 CYTOKINEKET INDUKÁL

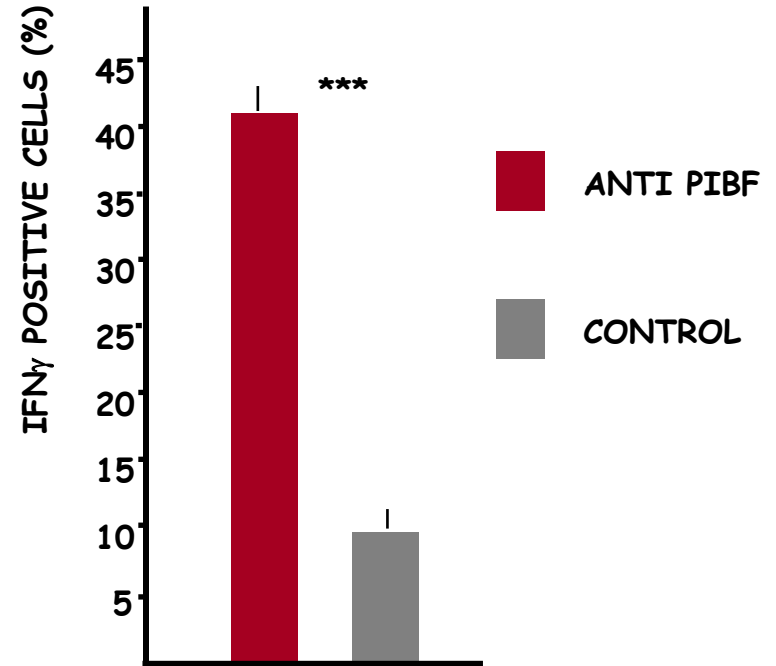
ANTI PIBF

PIBF HIÁNYÁBAN....

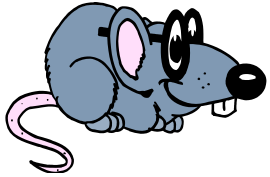

**CSÖKKENT
A TH2 CYTOKINEK
TERMELÉSE**

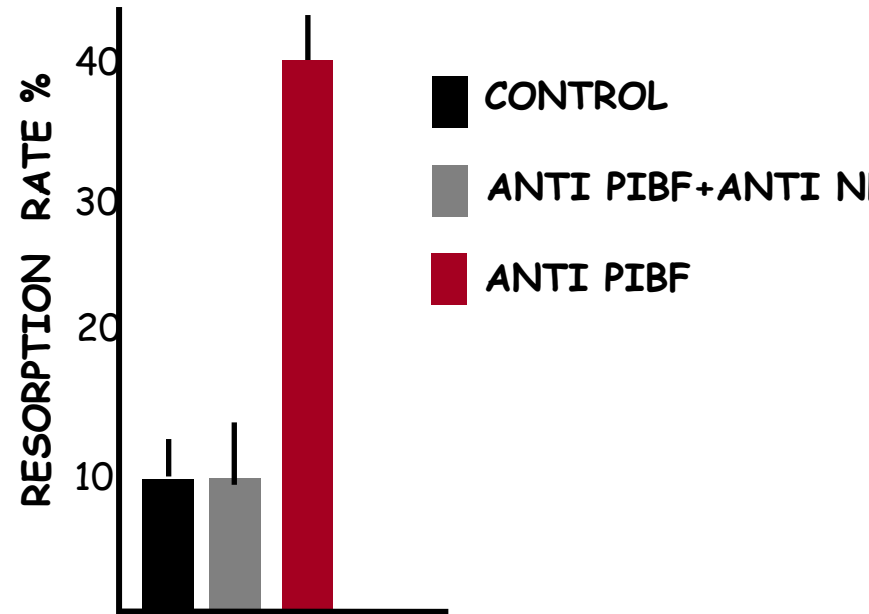
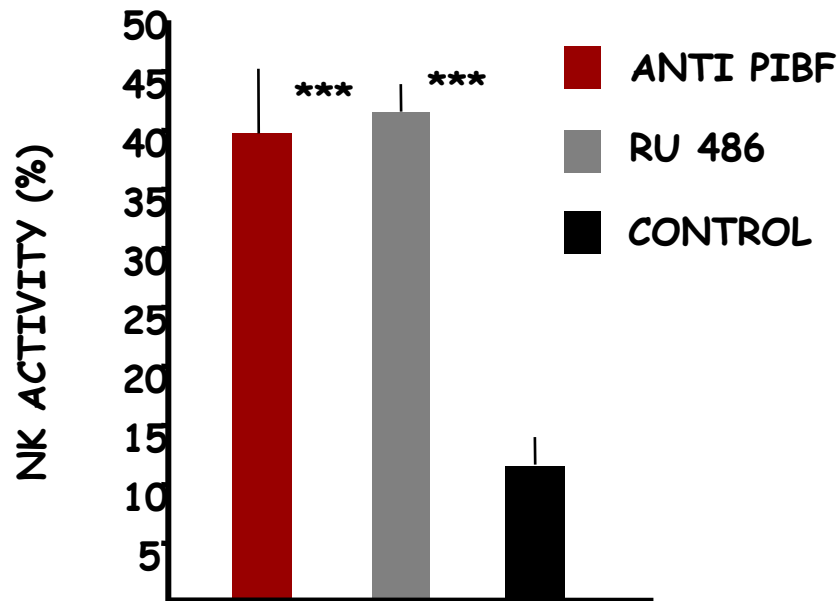
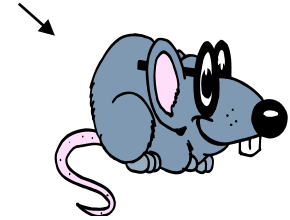
**FOKOZOTT
A TH1 CYTOKINEK
TERMELÉSE**

ANTI PIBF

PIBF

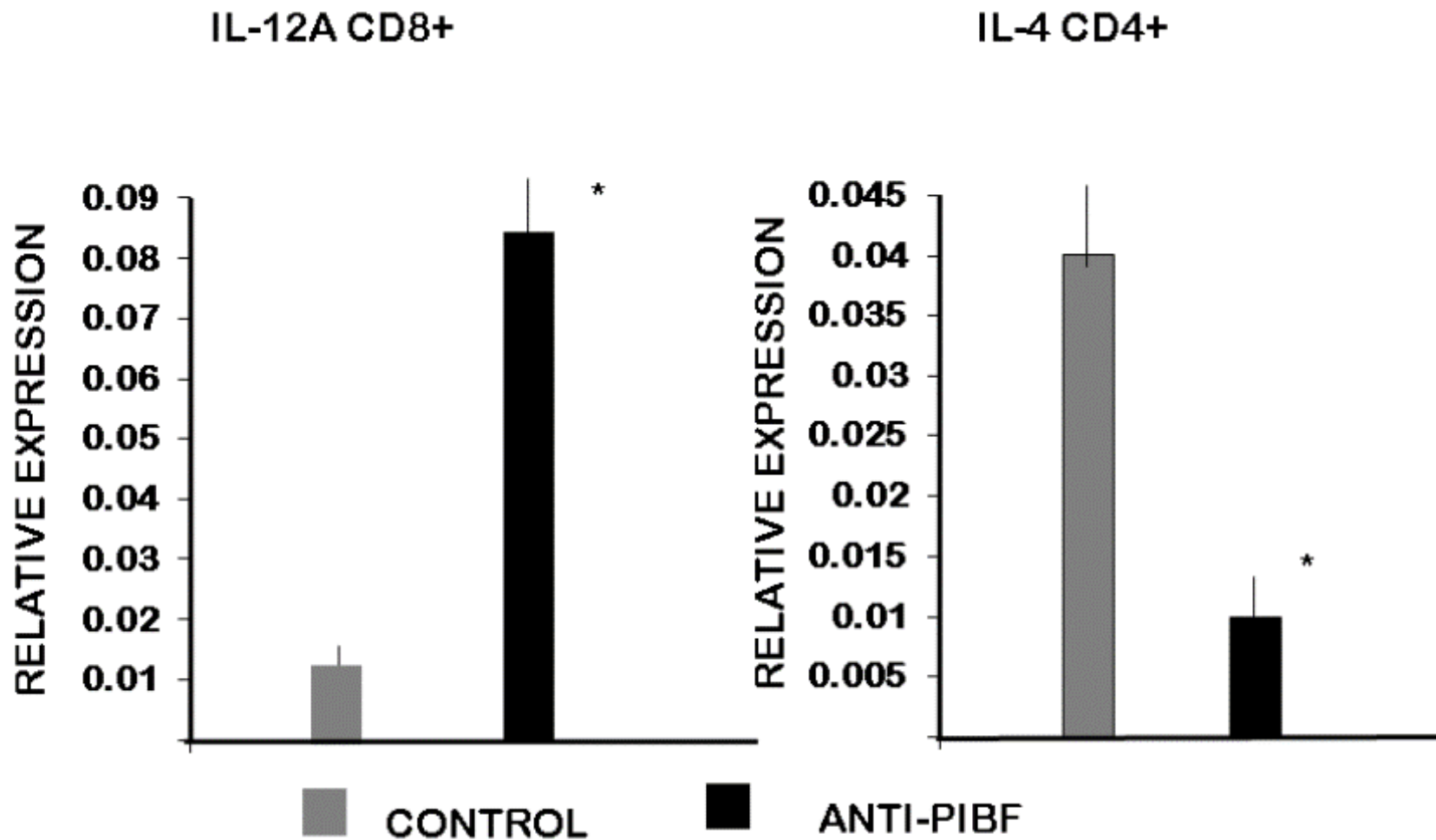
ANTI PIBF+ANTI NK

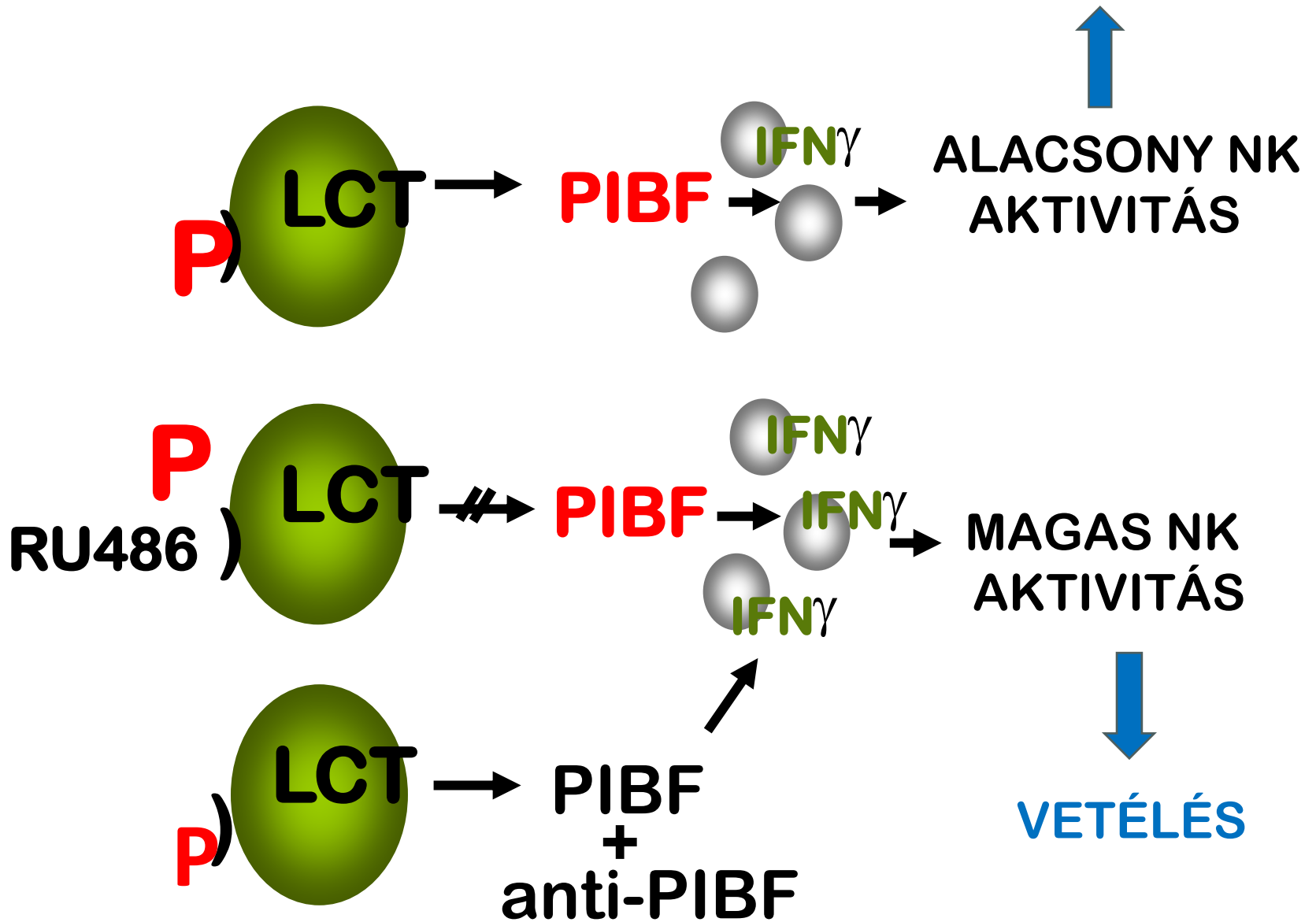
**PIBF HIÁNYÁBAN FOKOZÓDIK
AZ NK AKTIVITÁS**

**AZ NK AKTIVITÁS GÁTLÁSA
ELLENSÚLYOZZA
AZ ANTI-PIBF KEZELÉS ABORTIV
HATÁSÁT**

A Th1/Th DIFFERENCIÁLÓDÁSBAN SZEREPET JÁTSZÓ GENEK EXPRESSZIÓJA PIBF DEFICIENS ÉS CONTROL EGEREK T SEJTJEIBEN

NORMÁLIS LEFOLYÁSÚ TERHESSÉG

EFFEKTOR MECHANIZMUSOK

MAGZATI ANTIGEN

BEMUTATÁS (TROPHOBLAST)

Magzati oldal

Anyai oldal

HLA-G
HLA-E

NK
T
 γ/δ T
B

Antigén bemutatás

Felismerés
Effector mech.

B

Th

BLOKKOLÓ
ANTITEST

TH1/TH2 EGYENSÚLY

PROGESTERONE RECEPTOR
 γ/δ VAGY CD8+ SEJTEKBEN

PROGESTERONE

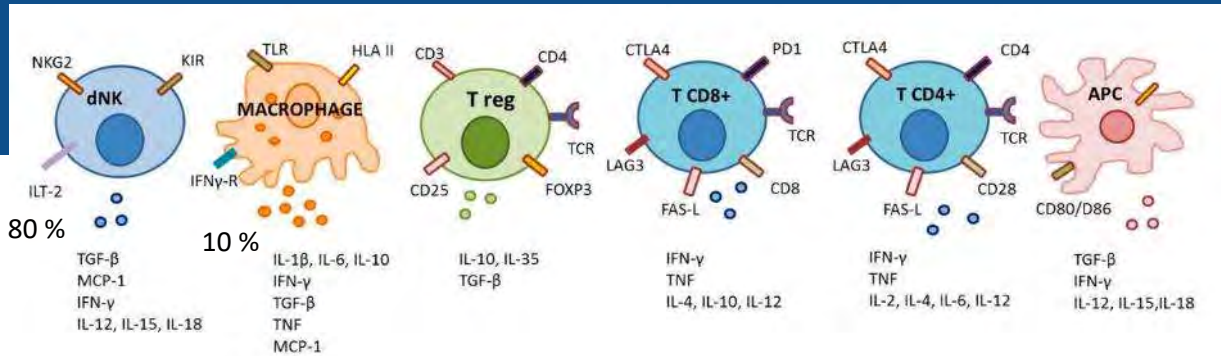
PIBF

ALACSONY NK AKTIVITÁS

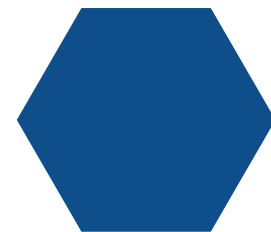
EGÉSZSÉGES TERHESSÉG - IMMUNOLÓGIAI VÁLTOZÁSOK

- NK sejtek - pNK száma és aktivitása csökken
- uNK termelődik -
  - gátló receptorokat expresszálnek,
  - "levezénylik" a beágyazódás folyamatát
  - trophoblast differenciálódást +érést serkentő cytokineket termelnek
- CD8+ ly aktivitása csökken, trophoblastok invazivitását fokozzák
- CD4+ - főleg Treg sejtek, toleranciát fokozzák
- Th1 cytokinek (TNF α , INF γ , IL-2) termelése csökken
- Th2 cytokinek (IL-4, 5, 9, 10, 13) termelése nő
- DC -antiinflammatorikus cytokineket termelnek, Th2 irányú differenciálódást segítik
- Mo, Macroph - M2 (regulator) dominál, MMP-t, VEGF-t termel, helyet csinál a spiralis artériának

 International Journal of
 Molecular Sciences
 Review
**Role of Human Leukocyte Antigens at the
 Feto-Maternal Interface in Normal and Pathological
 Pregnancy: An Update**
 Chiara Tomignoni^{1,2,3,4}, Federica Melli⁵, Caterina Neri⁶, Alessandra Iaconigelli⁷, Rita Pizzuto⁸,
 Antonia Lattanzi^{1,2}, Giuseppe Nardella^{2,3} and Nicoletta Di Simone^{1,4}

Int. J. Mol. Sci. **2020**, *21*, 4756; doi:10.3390/ijms21134756

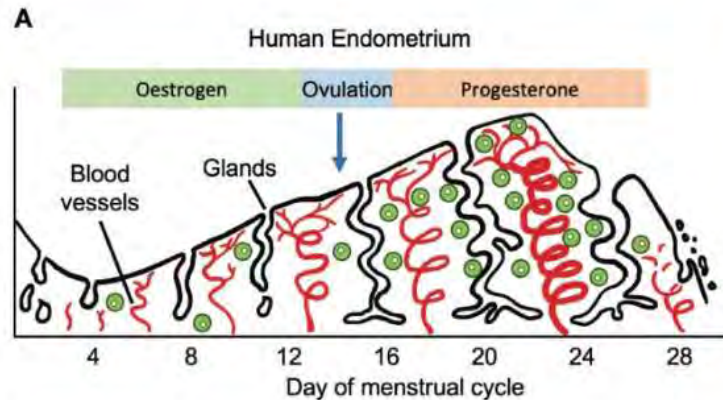

How Do Uterine Natural Killer and Innate Lymphoid Cells Contribute to Successful Pregnancy?

Olisín Huhn^{1,2}, Xiaohui Zhao², Laura Esposito^{2,3}, Ashley Moffett^{2,3}, Francesco Colucci^{1,2}, Andrew M Sharkey^{2,3}

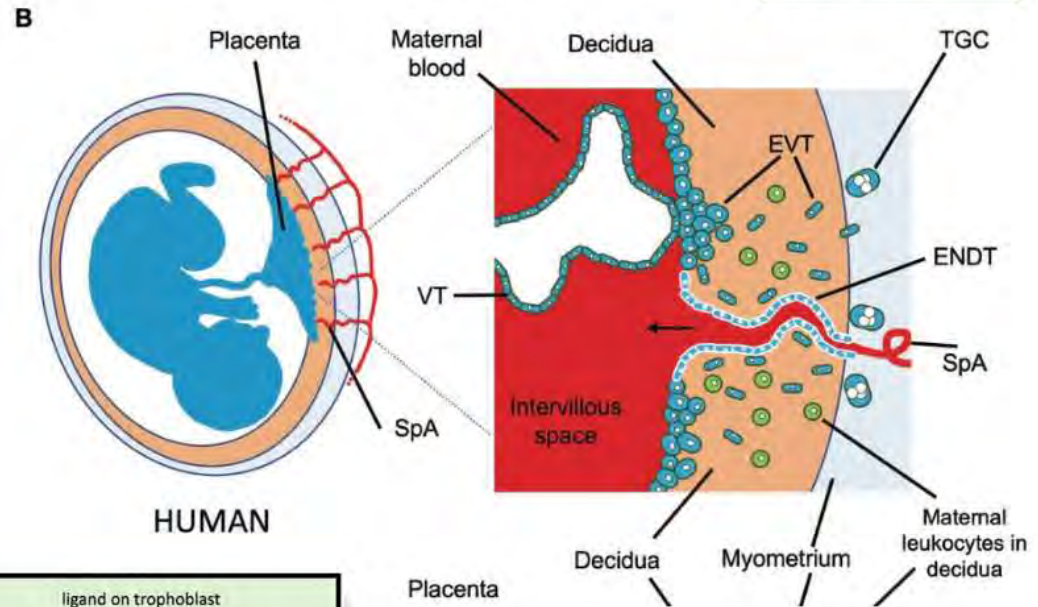
uNK SEJTEK

- NEM CYTOTOXICUS (CD56+CD16-)
- TROPHOBLAST INVÁZIÓ SZABÁLYOZÁSA
- ANGIOGEN FAKTOROK TERMELÉSE
- SPIRALIS ARTÉRIÁK ÁTALAKÍTÁSA
- VÉDELEM

Key biological processes in endometrium

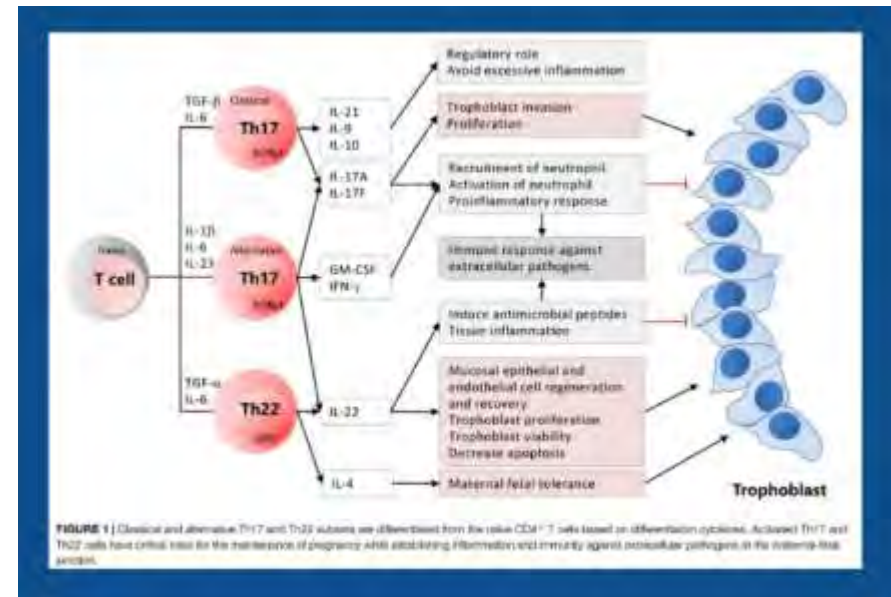
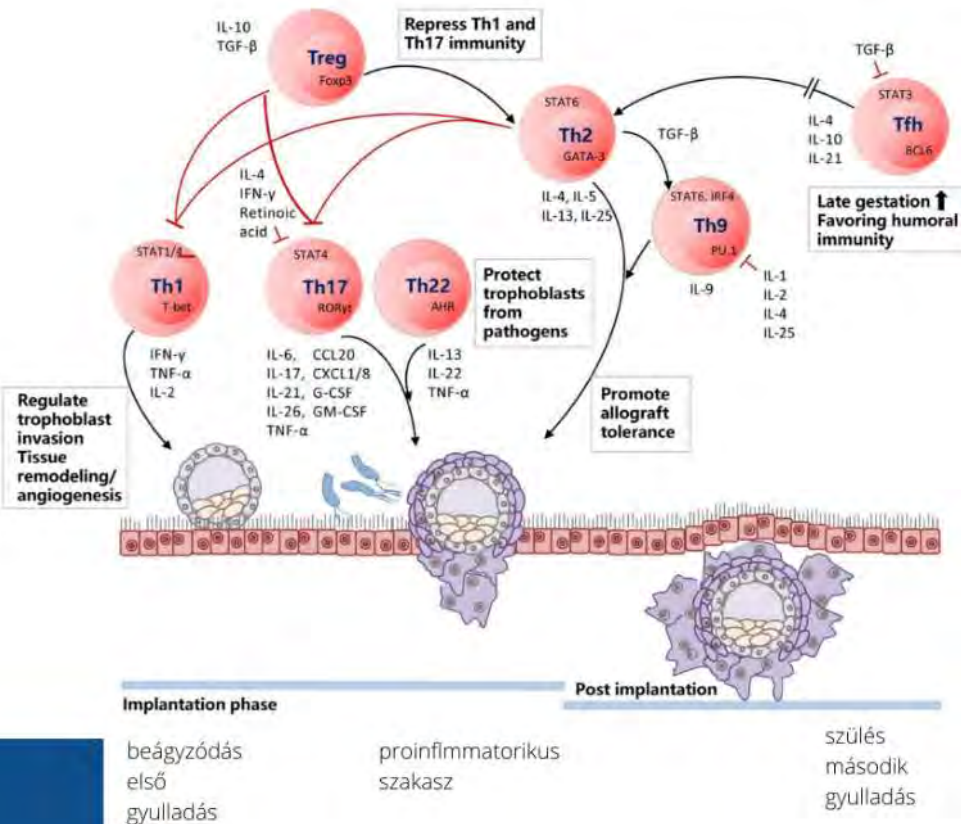
- Cell division and differentiation
- Angiogenesis + vascular repair
- Glandular secretion
- Embryo receptivity
- Decidualization
- Tissue breakdown and repair
- Mucosal integrity
- Response to pathogens
- Malignancy
- Local immune responses during pregnancy

Peripheral blood NK cells	Human Uterine NK cells	Receptor on uNK	ligand on trophoblast
CD56 ^{bright} CD16 ⁻	CD56 ^{high} CD16 ⁻	<u>KIR2DL1</u>	HLA-C2
pbNK ^{bright}	NKG2A ⁺ CD49a ⁺	<u>KIR2DL2/3</u>	HLA-C1 (+ some alleles C2)
	uNK	<u>KIR2DL4</u>	HLA-G
		KIR2DS1	HLA-C2
		KIR2DS4	HLA-C2 (some alleles)
		LILRB1	HLA-G (Low affinity to other MHC-I)
		<u>CD94:NKG2A</u>	HLA-E
		CD94:NKG2C/E	HLA-E
		NKG2D	Ligand not expressed
		<u>NKp44</u>	Ligand not identified on EVT
		NKp46	Ligand not identified on EVT

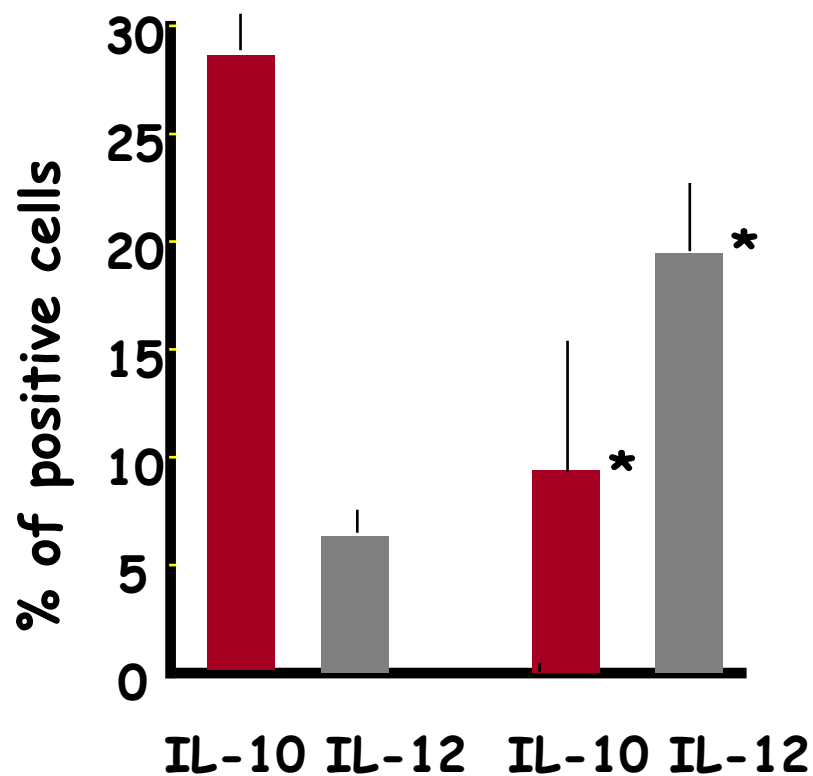
T Helper (Th) Cell Profiles in Pregnancy and Recurrent Pregnancy Losses: Th1/Th2/Th9/Th17/Th22/Tfh Cells

Wenjuan Wang^{1,2}, Nayoung Sung¹, Alice Gilman-Sachs^{3,4}, Joanne Kwak-Kim^{1,3}

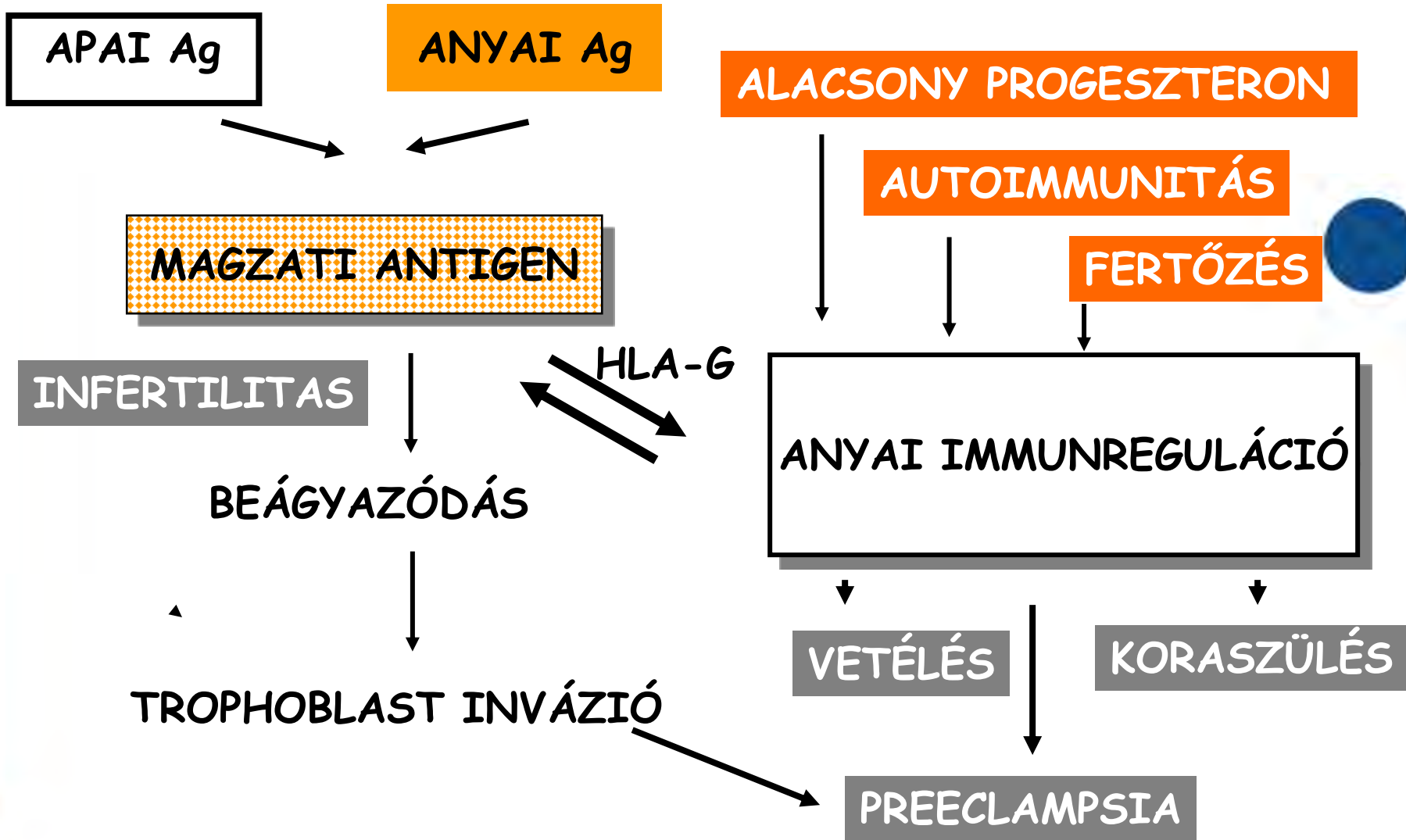
- Th2 - fő szerep a tolerancia kialakításában
- Th1 - trophoblast invázió, remodelling, angiogenesis szabályozása
- Th17 - trophoblast invázió, - kórokozók elleni védelem
- Treg - Th1 és Th17 kontrollja
- Th22 - kórokozók elleni védelem
- Tfh – elősegíti a humoralis immunitást

CYTOKIN PRODUKCIÓ FIZIOLÓGIÁS TERHESSÉG ÉS FENYEGETŐ VETÉLÉS ESETÉN

Normal pregnancy

Bleeding, uterine contractions

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

